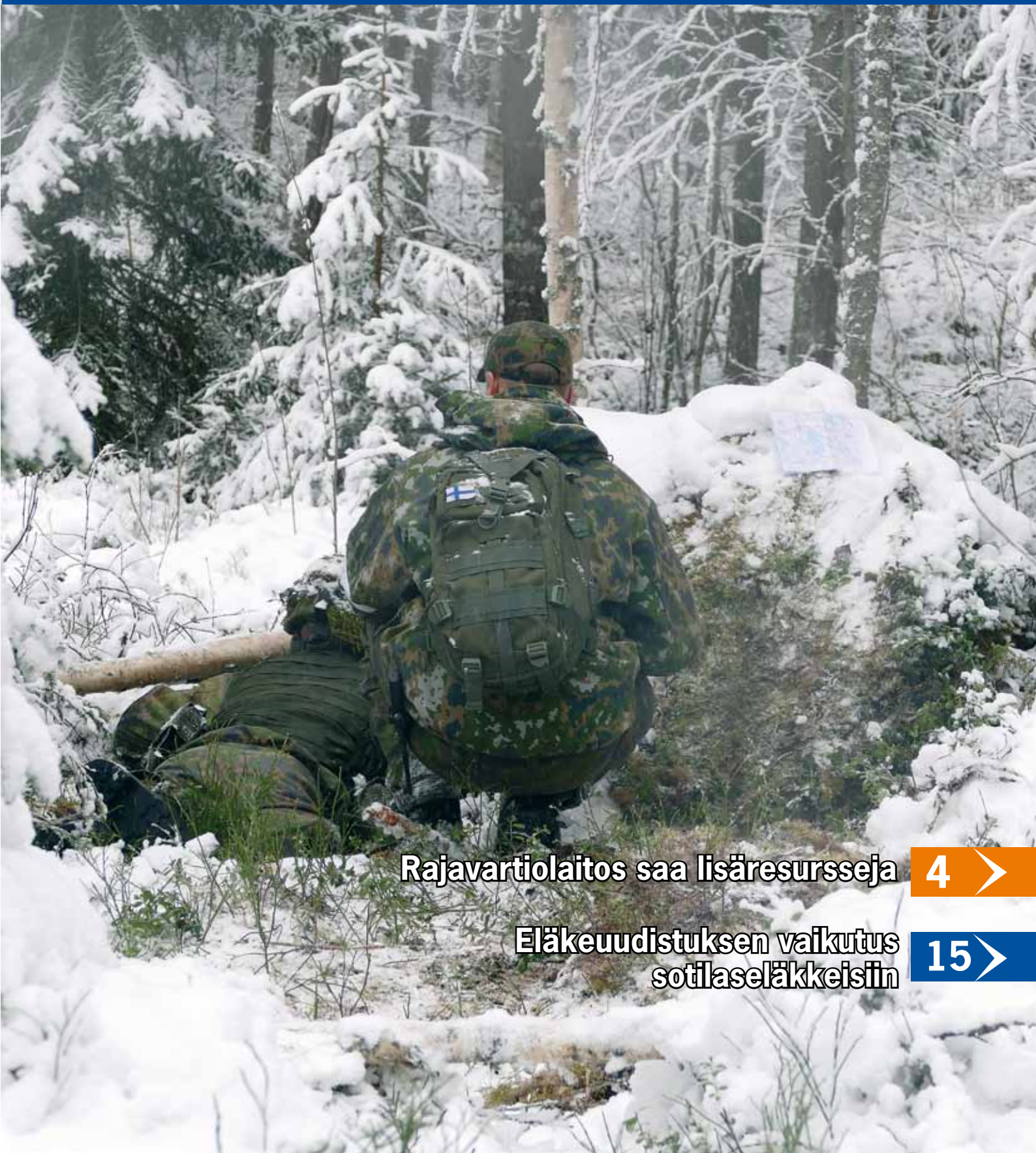

Pääallystö- lehti

6/2015 JOULUKUU

Rajavartioloaitos saa lisäresursseja

4

Eläkeuudistuksen vaikutus
sotilaseläkkeisiin

15

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

85. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2016,

aineisto- ja ilmestymispäivät

numero	aineisto	ilmestyy
1	5.2.	24.2.
2	24.3.	13.4.
3	25.5.	15.6.
4	18.8.	7.9.
5	14.10.	2.11.
6	25.11.	15.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi (vt.)
Puh. 040 301 9294
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi
Antti Kymäläinen
040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi
Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi
Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi
Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

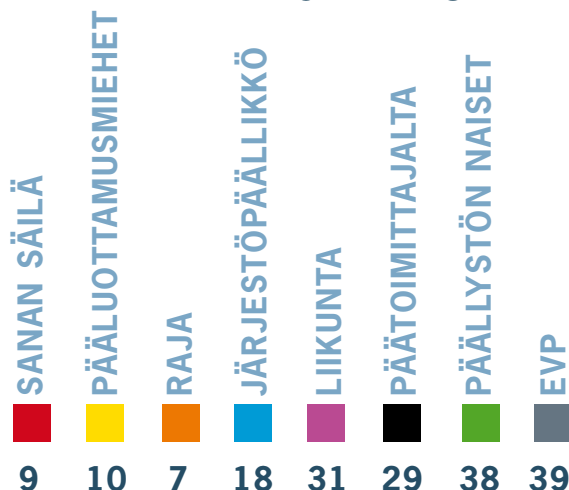
OSOITTEENMUUTOKSET:

04030-19290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

Kuva: Pirkko Lokinperä

Päällystöliitto ry toivottaa
jäsenilleen ja
yhteistyökumppaneilleen

*Rauhallista
Joulua ja
Onnellista
Uutta Vuotta !*

- 14** Pohjoismaiset armeijat samassa veneessä
- 19** Edustajakokouksen linjauksia
- 22** Vuoden opistoupseeri
- 24** Rajaturvallisuus askarruttaa
- 27** Rajan tukipalvelujen muutos toimii
- 30** Rajalla tarjolla niukkuutta
- 32** Sopeuttamistoimet Vartiolentolaivueessa
- 34** Kainuun prikaatissa kohotetaan valmiutta

Kainuun seudulla on talvi alkanut. Kuva Kainuun prikaatin aselajiharjoituksesta.
Kuva: Puolustusvoimat

Ammattisotilaita kuritetaan yhden- vertaisuuteen vedoten

Eduskunta hyväksyi toisessa käsittelyssään 20.11.2015 hallituksen esityksen (HE 16/2015) työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi. Päätös syntyi äänestyksessä, mutta sen taustalla eivät olleet sotilaseläkejärjestelmään liittyneet syyt. Onkin pakko kysyä, minne katosi eduskunnan asiallemme myötämielinen joukko?

Lakiesityksen valmisteluun liittyen sosiaali- ja terveystieteiden valio- kunta toteaa mietinnössään muun muassa, että ”Eläkeikien nosto ehdotetaan toteutettavaksi puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen sotilasvirassa olevalle henkilöstölle samassa suhteessa kuin muilla palkansaaajilla” ja ”Koska sotilaiden eläkeikä on 8 vuotta yleistä eläkeikää alempi, on kansalaisten yhdenvertaisuuden vuoksi kohtuullista, että sotilaiden eläkeiän ero muihin ei kasva nykyisestä”. On valitettavasti todettava, että mietinnöstä esille nostetut erilliset lauseet eivät kumpikaan kestä mitään analyyttistä tarkastelua. Eri- tyinen huoleni kohdistuu kansalaisten yhdenvertaisuuteen suhteessa lainsäätäjään, sillä vireillä olevat useat lainsäädäntöhankkeet tähtäävät selkeästi ammattisotilaiden ja muiden valtion virkamiesten aseman heikentämiseen suhteessa muihin kansalaisiin.

Tehdystä ratkaisusta kantavat täyden vastuun demokraattisesti ihan itse itsellemme valitsevat kansanedustajat ja tähän meidän on tyytyminen. Takaiskusta huolimatta jatkamme sellaisten keinojen etsimistä, joilla maanpuolustuksen tarpeet voidaan turvata riittävällä ammattisotilaisiin perustavalla reservillä. On kuitenkin selvää, että jatkossa järjestöjen asema suhteessa uusien ratkaisujen etsimiseen tulee sisältämään aiempaa enemmän myös edunvalvonnallisia toimia. Yhdenvertaisuus tulee varmuudella nousemaan esille jatkossa, kun etsimme ratkaisuja ammattisotilaiden aseman turvaamiseksi niin rauhan kuin myös sodanajan tehtäviin liittyen. On täysin kestävätilanne, että ammattisotilaille asetetaan muihin kansalaisiin verrattuna tyystin poikkeavia vaatimuksia, mutta niitä ei sitten huomioida missään määrin kokonaisuuksia arvioitaessa. Siirtymävelvollisuus ja

erityispalvelumuodot (SH ja MP) ovat eräs kokonaisuus, mikä tulisi huomioida arvioitaessa ammattisotilaiden yhdenvertaisuutta suhteessa muihin kansalaisiin.

Ammattisotilaat ovat velvollisia ottamaan tarjottu (käsketty) tehtävä vastaan mistä tahansa valtakunnan alueelta kolmen kuukauden varoitusajalla ilman mitään merkittävää muista virkamiehistä poikkeavaa etuutta eli mitkään muita kansalaisia koskevat määräykset esimerkiksi ”työssäkäyntialueista” eivät toteudu yhdenvertaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Ammattisotilas viettää keskimäärin 50 sotaharjoitus- tai meripalveluvuorokautta vuodessa poissa läheistensä luota ilman vastavia korvauksia, joita suoritetaan muille kansalaisille työaikain tai sopimusten perusteella. Sotaharjoitusten ja meripalvelun määrä vastaa jokaisen ammattisotilaan osalta 30-vuotisella uralla noin seitsemän vuoden työrupeamaa, jos laskelmissa käytetään keskimääräistä 50 harjoitusvuorokautta vuodessa. Todellisuudessa sotilaan työpäivä voi venyä näissä olosuhteissa jopa 18 - 24-tuntiseksi. Tätä erityispalvelumuotojen työaikaa ei huomioida millään muodoin vuosittaisia ylityömääriä laskettaessa, eivätkä nykyiset korvaustasot vastaa muiden kansalaisten ylityökorvausperusteita. Hieman epävarmana jään odottamaan muita kansalaisten yhdenvertaisuutta korostavia hankkeita, joita meille vielä tullaan syöttämään. Julkisen sektorin kurittaminen näyttäisi jatkuvan ja todennäköisesti vielä pakottamalla – ei siis asioista sopimalla. Toivottavasti olen väärässä ja näemme vielä hyviä päätöksiä sekä tulevaisuudenuskoa lujittavia toimenpiteitä.

Hyvää Joulua ja Rauhallista Uutta Vuotta kaikille jäsenillemme sekä yhteistyökumppaneille!

Sakari Vuoremaa
Puheenjohtaja

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Sakari Vuoremaa 040 301 9291, 0299 500 783. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Minna Laitinen 040 301 9297.

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Juha Susi 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, (09) 586 2867 e-mail: aatsto@lindell.inet.fi. (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

"Olen tyytyväinen ja ylpeä siitä, että minulla on sisäministeriön hallinnonalalla tukenani Rajavartiolaitoksen kaltainen jämäkkä ja ammattitaitoinen organisaatio", sanoo sisäministeri Petteri Orpo.

Rajavartiolaitos saa lisäresursseja

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Valtioneuvosto

Turvallisuusympäristön muutos ja turvapaikanhakijoiden tulva ovat luo-
neet Rajavartiolaitokselle suuria
haasteita. Päälystölehti haastatteli sisä-
ministeri **Petteri Orpoa** ja kartoitti hänen
näkemyksiään laitoksen nykytilanteesta ja
toiminnasta.

**Ovatko Rajavartiolaitoksen määrära-
hat ja henkilöstömäärä teidän mieles-
tänne riittävät laitoksen nykyisten teh-
tävien hoitamiseksi?**

- Suomi on nyt poikkeuksellisessa tilan-
teessa. Talous pitäisi saada kasvuun, vien-
ti vetämään, työllisyys nousuun ja julkinen
talous kestäväälle pohjalle. Samanaikaisesti
olemme keskellä muuttunutta turvallisuus-
tilannetta ja ennenkokematonta turvapaik-
katilannetta. Tämä on meille kaikille haas-
te, johon on tartuttava ja hoidettava se niin
hyvin kuin pystymme. Vaikeasta taloustilan-
teesta huolimatta Rajavartiolaitokselle pys-
tytään osoittamaan 7,5 miljoonan euron si-

säisen turvallisuuden lisämääräraha koko
hallituskaudelle. Määrärahan tarkoituksena
on ollut turvata sisäisen turvallisuuden vi-
ranomaisten tehtävien hoito muuttuneessa
turvallisuustilanteessa.

**Onko lyhyellä aikavälillä saatavissa li-
säresursseja nykyiseen poikkeukselli-
seen tilanteeseen vai joutuuko laitos
kattamaan turvapaikanhakijoista ai-
heutuvat menot budjettinsa sisältä?**

- Rajavartiolaitos on tehnyt arvokasta työ-
tä turvapaikkatilanteen hallitsemiseksi. Si-
säministeriö on esittänyt myös Rajavartio-
laitoksen määrärahoihin noin 6 miljoonan
euron lisäystä vuodelle 2016 tehostetun
ulkomaalaisvalvonnan lisäkustannuksien.

**Viedäänkö Rajavartiolaitoksen so-
peuttamisohjelma tavoitteiden mu-
kaiseen päätökseen vai aiotaanko
ohjelmaa tarkastella nykyisessä tilan-
teessa uudelleen?**

- Rajavartiolaitos on jo vuosikymmenien

ajan tehostanut itse organisaatiotaan ja toi-
mintaansa. Tehdyt toimenpiteet kelpaisivat
malliksi muillekin julkisen hallinnon orga-
nisaatioille. Laitoksen ei ole tarvinnut irti-
sanoa ketään vaan hyvän ja pitkäjänteisen
suunnittelun ansiosta henkilöstövähennyk-
setkin on voitu tehdä hyödyntäen luonnol-
lista poistumaa. Laitoksen sopeuttamis-
ohjelma on edennyt suunnitellusti ja kaikki
merkittävimmät toimenpiteet on jo tehty.
Seurattavana on ainoastaan se, toteutu-
ko henkilöstöpoistuma suunnitellusti.

**Millainen rooli Rajavartiolaitoksella on
turvapaikanhakijoiden asioiden hoita-
misesta - mitä laitokselta odotatte?**

- Rajavartiolaitoksen rooli on keskeinen.
Laitos tukee poliisia ja Maahanmuuttovi-
rastoja turvapaikanhakijoiden vastaanotos-
sa ja rekisteröinnissä. Lisäksi laitoksen pa-
nos Tornion järjestelykeskuksen toiminnan
käynnistämisessä on ollut keskeinen. Yksi
iso kokonaisuus, jossa laitoksen rooli koko
valtionhallinnonkin puitteissa on ollut näky-
vä, on maahanmuuton tilannekuvan, ana-
lyysien ja arvioiden tuottaminen. Laitok-
sella oli jo valmiina tämä kyky, ja siitä on
ollut korvaamatonta hyötyä päätöksenteon
tukena niin sisäministeriössä kuin ministe-
riöiden välisissäkin neuvonpidoissa.
Rajavartiolaitoksen toiminta on luonnolli-
sesti keskittynyt Schengen-alueen ulko-
rajoille ja rajanylityspaikoille. Länsi- eli si-

särajalle syntynyt tilanne on luonnollisesti pakottanut laitoksenkin irrottamaan resursseja painopistesuunnistaan. Uskon, että laitoksen johto on kyennyt sen tekemään ilman, että turvallisuus ulkorajalla on vaarantunut. Jos tilanne jatkuu pitkään, laitoksenkin resursseja ja niiden kohdentamista voidaan joutua tarkastelemaan uudestaan. Odotan laitokselta sitä, että se jatkaa aktiivisesti ja hyvässä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa maahanmuuttotilanteen hallintaa omien resurssiensa puitteissa.

Mikä on arvionne turvapaikanhakijoiden tilanteen kehittymisestä itärajalla, mm. Raja-Joosepissa?

- Kysymys on erittäin hyvä ja samalla äärimmäisen vaikea vastata. Venäjä on laitoman maahantulon lähtö-, kohde- ja kauttakulkumaa. Venäjällä asuvien ja työskentelevien siirtolaisten määrästä liikkuu hyvin erilaisia arvioita. Venäjän maahanmuuttoviraston mukaan määrä olisi tällä hetkellä noin 11 miljoonaa. Siirtolaisista suurin osa on kotoisin Iy-maista, joiden pyrkimykset päästä EU-alueelle ovat olleet kohtuullisen vähäisiä.

Venäjällä oleskelee myös suuri määrä ns. kolmansista maista kotoisin olevia siirtolaisia. Osa heistä on oleskellut maassa pidempään ja saanut myös Venäjän kansalai-

suuden, osa taas on tullut maahan muun muassa töihin tai opiskelemaan. Venäjältä EU-maihin pyrkivät luvattomat rajanylittäjät ovat pääsääntöisesti juuri kyseisiä kolmansien maiden kansalaisia. Venäjällä asuvien siirtolaisten lisäksi Pohjoinen reitti on vaihtoehto myös suoraan lähtömaista Venäjälle tuleville ja kauttakulkumaissa, kuten Turkissa ja Libanonissa, oleskeleville.

Kokonaisuudessaan Venäjältä EU-alueelle kohdistuva laitton maahantulo on ollut viime vuosina suhteellisen vähäistä johtuen Venäjän rajaviranomaisten tehokkaasta toiminnasta. Esimerkiksi Suomen vastaisella rajalla Venäjä on vuosittain pysäyttänyt useita satoja henkilöitä, jotka ovat pyrkineet laittomasti Suomeen.

Viimeaikaiset yritykset päästä Suomeen Raja-Joosepin ja Sallan kautta ovat merkki ilmiön maantieteellisestä laajentumisesta. Laittoman maahantulon ilmiö elää yhä voimakkaammin myös sosiaalisen median kautta jaettavan tiedon perusteella. Talven saapuessa Pohjois-Norjaan on mahdollista, että siirtolaiset alkavat etsiä helpompia ja suurempia reittejä Venäjältä Suomeen. Paine voi tämän johdosta siirtyä itärajalla etelämmäksi.

Vaikka tilanne itärajalle ei tapausten määrän valossa ole muuttunut millään tavalla dramaattisesti, on laajan laittoman maahantulon riski kasvanut. Rajavartiolaitos

on ottanut tämän huomioon varautumissaan ja tehostanut vuoropuhelua Venäjän rajavartiopalvelun kanssa eri yhteistyötaidoilla.

Suojelupoliisi on arvioinut, että viharikosten ja terrorin uhka ovat pakolaistilanteen seurauksena kohonneet. Mitkä ovat teidän mielestänne tilanteen luomat suurimmat riskit suomalaiselle yhteiskunnalle?

- Korostan, että avoimena ja demokraattisena yhteiskuntana Suomi selviää tästäkin haasteesta. Tilanne on meille kaikille uusi, ja varmasti pieniä ja suurempiakin vastoin käymisiä tulee. Ne varmasti kestetään. Sisäministerinä olen vastuussa siitä, että kaikkien turvallisuudesta huolehditaan. Se koskee niin Suomen kansalaisia kuin maahanmuuttajia. Samoin yhteisten pelisääntöjen noudattaminen koskee kaikkia. Maahanmuutto sinänsä ei aiheuta uhkaa Suomen sisäiselle turvallisuudelle, vaikka marraskuisten Pariisin terrori-iskujen myötä on tällaista keskustelua esiintynyt.

Luonnollisesti pyrin kaikin keinoin huolehtimaan siitä, että viranomaisten kyky huolehtia turvallisuudesta voidaan varmistaa. Uusia ratkaisuja, niin kansallisesti, kahdenvälisesti naapuri- ja muiden EU-maiden kuin Euroopan unioninkin puitteissa etsitään aktiivisesti.

Nyt meneillään olevaan maahantulon hallintaan on tarvittu Rajavartiolaitoksen suorituskykyä.

Kuva: Lapin poliisilaitos

Kaikkien pitäisi nyt hyväksyä tosiasiat ja asettaa ne oikeaan mittakaavaan. Tilanne Suomessa on toki vakava, mutta moneen muuhun jäsenmaahan, eräistä kolmansista maista puhumattakaan, verrattuna kuitenkin siedettävä ja hallittavissa. Ottaen huomioon jatkuvan paineen EU:n eteläisillä rajoilla, voidaan arvioida, että Suomessakin tilanne ja sen jälkihoito kestää pitkään. Puhutaan varmasti vuosista. Näin ollen sekä maahanmuuttajien että suomalaisten tulisi tarkastella asiaa tässä valossa ja hakea aktiivisesti keinoja erityisesti vastakkainasettelun ehkäisemiseksi. Tämä koskee sekä yksilöitä että yhteisöjä.

Miten Rajavartiolaitos on kokonaisuutena suoriutunut tehtävistään nykyisenä poikkeuksellisena aikana?

- Tilanne on kieltämättä poikkeuksellinen. Rajavartiolaitos on kuitenkin valmiusorganisaatio ja kyennyt huolehtimaan omalta osaltaan Suomen sisäisestä turvallisuudesta erinomaisesti. Uskon, että laitoksen selkeät sisäiset johtosuhteet ja kattavat varautumissuunnitelmat sekä niiden harjoittelu ovat luoneet laitokseen sellaista ketteryyttä, jota viime aikoina on todellakin tarvittu.

Nyt meneillään oleva maahanmuuttotilanne on vain yksi poikkeustilanne, jonka hallintaan Rajavartiolaitoksen suorituskykyä on viime aikoina tarvittu. Esimerkiksi Ukrainan kriisi ja sen myötä kiristynyt tilanne Itämeren alueella on sekin asettanut laitokselle uusia haasteita.

Toinen erittäin tärkeä, mutta ei niin näkyvä uusi tehtävä on vierastaistelijoiden torjuntaan osallistuminen. Rajavartiolaitos on tässäkin avainasemassa lakisääteisen rajatarkastustehtävänsä vuoksi. Rajatarkastuksia tehostamalla ja muiden viranomaisten kanssa operatiivista yhteistyötä ja tietojen vaihtoa aktiivisesti kehittämällä tästäkin sisäisen turvallisuutemme kannalta tärkeästä asiasta on saatu tukeva ote.

Millaisia terveisiä haluatte lähettää Rajavartiolaitoksen henkilöstölle?

- Olen tyytyväinen ja ylpeä siitä, että minulla on sisäministeriön hallinnonalalla tukenani Rajavartiolaitoksen kaltainen jämällä ja ammattitaitoinen organisaatio. Olen ehtinyt jonkin verran vierailla laitoksen toimipisteissä ja tavata henkilöstöä. Vaikutelmani on ollut yksinomaan myönteinen. En usko, että yhdelläkään eurooppalaisella kollegallani on arsenaalissaan yhtä hyvää rajaturvallisuuden ja meripelastuksen ammattilaisorganisaatiota.

Toivotan Päälystöllehden lukijoille ja heidän läheisilleen iloista adventtia, oikein hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

Sotilaseläkejärjestelmällä puolustuspoliittinen peruste

Teksti: Antti Kymäläinen

Sotilaseläkejärjestelmän erityispiirteiden tarkastelulle yleensä olisi voinut olla perusteltua antaa hieman enemmän painoarvoa eläkelain valmistelussa. Eläkeitä koskevan sääntelyn yhdenvertaisuus on tärkeää, mutta sen ohella valmistelussa olisi voinut olla perusteltua tarkastella analyyttisesti vaihtoehtoja, joilla nykyisen järjestelmän puolustuspoliittinen rooli voidaan varmistaa, sanoo sisäministeri **Petteri Orpo**.

Ministerin mielestä nykyisen reservin pieneminen on huomioitava arvioitaessa ja

kehittäessä Suomen kriisivalmiutta.

- Sotilaseläkejärjestelmän muutoksella on tietenkin välitön vaikutus Rajavartiolaitoksen rekrytointitarpeeseen. Olennaisempaa on kuitenkin se, että muutoksen myötä myös laitoksessa joudutaan hakeman ratkaisuja siihen, miten nykyisen eläkejärjestelmän tuottama arvokas reservi voidaan tulevaisuudessa säilyttää muilla keinoin. Näitä keinoja ei vielä ole laitoksessa kartoitettu enkä siten pysty tässä vaiheessa arvioimaan eläkejärjestelmän muutoksen vaikutuksia siitä näkökulmasta, toteaa Orpo.

Kansainvälinen toiminta tärkeää

Teksti: Antti Kymäläinen

Rajavartiolaitos osallistuu aktiivisesti kriisinhallintaan sekä rajaturvallisuusvirasto Frontexin operaatioihin, joiden tavoitteena on vaikuttaa laittomaan maahantuloon lähempänä lähtöalueita.

- Pidän erittäin tärkeänä niin poliittisesti kuin operatiivisesti sitä, että Rajavartiolaitos osallistuu näihin operaatioihin. Suomi on osa Schengen-aluetta, jonka peruspilareita ovat jäsenvaltioiden vastuu ulkorajoistaan sekä EU:n ja muiden jäsenvaltioiden tuki. Tukemalla suurimman paineen alla olevia jäsenmaita torjutaan samalla Suomeenkin suuntautuvaa laitonta maahanmuuttoa ja rajat ylittävää rikollisuutta sekä osoitetaan yhteisvastuuta, painottaa sisäministeri **Petteri Orpo**.

Tällä hetkellä Rajavartiolaitoksen henkilöstöä on mukana Frontexin Poseidon Sea-operaatiossa Kreikassa, ja ensi vuoden alussa vartiolaiva Merikarhu lähtee valvontatehtävään Välimerelle kolmen ja puolen kuukauden ajaksi.

Ministeri korostaa rajavalvonnan merkitystä Schengen-alueen toimivuudelle, EU:n sisäiselle turvallisuudelle ja maahanmuuton hallinnalle.

- Yksi keskeisimpiä tehtäviä on ottaa kiinni laittomasti EU:n alueelle pyrkivät henkilöt - sekä luvallisen rajanylitysliikenteen seasta että maasto- ja merirajoilla. Kiinniottaminen ja siihen liittyvä rekisteröinti auttavat saamaan alueelle pyrkineet henkilöt viranomaisten hallittujen toimenpiteiden kohteiksi.

Näin voidaan myös estää esimerkiksi henkilöiden joutumista ihmiskaupan uhreiksi.

Lisäksi rajavalvonnan kautta voidaan paljastaa EU:n alueelle pyrkiviä terroristeja ja järjestäytyneen rikollisuuden toimijoita, summaa Orpo rajavalvonnan yhteiset tavoitteet.

Ministerin mukaan Rajavartiolaitos tunnetaan ammattitaidostaan ja luotettavuudestaan. Frontexin toiminnassa mukana olo tukee näitä elementtejä ja on kaikin puolin Suomen edun mukaista.

- Frontexin operaatioihin, koulutukseen ja muuhun toimintaan osallistuminen parantaa Rajavartiolaitoksen henkilöstön ammattitaitoa ja lisää näin myös kotimaan valmiuksia. Lisäksi viraston koordinoima tutkimus- ja kehitystyö auttaa löytämään rajavalvontatekniikkaan kustannustehokkaampia ratkaisuja. Frontexin tuki on tärkeää myös riskianalyyysiyhteistyössä ja tilannekuvan ylläpitämisessä.

Kansainvälisiin tehtäviin osallistuminen suunnitellaan siten, ettei kotimaan tarpeista ja kriittisistä rajaturvallisuustoiminnoista jouduta tinkimään. Frontexin koordinoimien operaatioiden kustannukset korvataan Suomelle viraston budjetista. Suomen osuudeksi jäävät henkilöstön kiinteät palkat.

*Rajavartiolaitoksen henkilöstöä on mukana Frontexin Poseidon Sea-operaatiossa Kreikassa. Kuva on Kosilla operoivasta partioveneestä, PV281.
Kuva: Rajavartiolaitos*

Virastotyöaika neuvottelujen kohteena

Teksti: Jukka Mäkinen

Marraskuun sopimustoiminnan seurantar ryhmässä jatkettiin keskusteluja virastotyöaikaan liittyvästä liukuvasta työajasta ja tasoitusvapaaajärjestelmästä. Työnantajan tavoitteena on saada liukuvan työajan järjestelmä käyttöön Rajavartiolaitoksessa työnantajamääräyksellä ja nykyään työaikasopimuksessa olevat liukuvaa työaika koskevat pykälät ja soveltamisohjeet karistettiin pääosin pois. Lähtökohtaisesti tällainen toiminta ei ole Päällystöliiton näkökulmasta hyväksyttävää.

Työtuomioistuimen ratkaisukäytännöstä on hyvin selvästi todettavissa, että se ottaa ratkaisuja tehdessään ensisijaisesti kantaa sopimuksen pykälässä olevaan tekstiin ja toissijaisesti pykälässä oleviin soveltamisohjeisiin. Työnantajan yksipuolisiin määräyksiin työtuomioistuin ei ota kantaa. Näin ollen työaikasopimukseen on saatava kirjauksia liukuvan työajan järjestelmästä. Muussa tapauksessa mahdollisissa riita-asioissa järjestöpuolella ei ole minkäänlaista mahdollisuutta selviytyä työtuomioistuin-käsittelystä kuivin jaloin, jos järjestelmän soveltamisesta ei ole riittävän tarkasti sovittu työaikasopimuksessa.

Joulukuun kokouksessa asiasta käydään varsinaiset virkaehtosopimusneuvottelut. Työnantaja tuo näillä näkymin kokoukseen tarjouksen työaikasopimuksen muuttamisesta sekä määräysluonnoksen liukuvan työajan järjestelmästä.

Matkustamisen lukeminen työsuoritteeksi

Marraskuun kokouksessa keskusteltiin alustavasti matkustamisen lukemisesta työajaksi. Perinteisesti Rajavartiolaitoksessa on ollut hyvin tiukka linja tässä asiassa. Tällä hetkellä soveltaminen on mennyt jopa siihen saakka, että käytännössä mistään virkamatkan yhteydessä tapahtuvasta matkustamisesta ei saa työaika. Tämä on aiheuttanut ja aiheuttaa jatkuvasti epäselvyyttä ja tulkintaerimielisyyksiä työnantajan ja henkilöstön välillä.

Nyt kuitenkin kokouksessa työnantaja ilmoitti, että voitaisiin listata joulukuun kokoukseen mennessä erilaisia suoraan elävästä elämästä olevia tapauksia, joissa on tullut epäselvyyttä matkustamisen lukemisesta työajaksi. Tarkoitus olisi päästä jossakin vaiheessa yhteisymmärrykseen

työnantajan ja järjestöjen välillä ainakin muutamista perustapauksista, jolloin matkustamisesta katsottaisiin muodostuvan työsuorite ja näin ollen työaika ja vastavasti listata myös sellaisia selkeitä tapauksia, joissa matkustaminen tapahtuu virkamiesten vapaa-ajalla. Tämä on erittäin tervetullut päänavaus työnantajalta.

Suoritusarviointien koordinaatio 2016

Suoritusarviointien koordinaatio on toteutuksessa edellisvuosien tapaan myös ensi vuonna. Vuonna 2015 suoritusarviointien keskiarvot nousivat koko laitoksessa identtistä henkilöstöä vertailtaessa 0,01 pistettä. Rajavartiolaitoksen apulaispäällikön asettama nousuraja vuodelle 2015 oli 0,03 pistettä. Hyvin todennäköisesti myös ensi vuodelle tulee käsky koordinaation toteuttamisesta ja siihen laitetaan jälleen yksilöity keskiarvojen nousuraja, jonka puitteissa hallintoyksiköiden päälliköitä veloitetaan toimimaan.

Vielä ehdit!

Talvinautintoja juuri Sinulle

Päällystöliiton lomakohteissa
on tilaa seuraavasti:

Koli	viikoilla 1-5 ja 15-17
Markovilla	viikoilla 1-7 ja 17
Vierumäki	viikoilla 1-7 ja 11-17

Lomakohteet löydät sivuiltamme
www.paallystoliitto.fi

Varaukset: Järjestösihteeri
Anja Mustajoki 040 301 290

Kuva: Lapin matkailu

Tasa-arvon verukkeella tuhotaan toimiva järjestelmä

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

Asioiden kehittäminen on tarpeellista silloin, kun ympäristö muuttuu siten, etteivät entiset toimintatavat vastaa enää tarkoitustaan. Mutta jos jokin tarpeellinen toimii, toiminta on järkevää sekä tarkoituksenmukaista ja vieläpä kustannustehokasta, siihen ei kannattaisi puuttua.

Eduskunnan sinetin saaneen sotilaseläkejärjestelmän muutoksen kohdalla näin ei menetely. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) valmistelemalla lakipaketilla rapauteetaan toimivaa käytäntöä - järjestelmää, jolla on tuotettu poikkeusolojen puolustusvoimille välttämätön johtajareservi.

Sotilaseläkejärjestelmän muutoksen valmistelussa Puolustushallinnon asiantuntemukselle ja järjestelmän omistajuudelle ei annettu mitään arvoa, vaan muutos runnottiin eteenpäin STM:n "paremman tiedon" kuvitelmin.

STM:n valmistelussa noudatettiin Murphyn lakikokoelman periaatteita: kun asiaa vain riittävästi selvitetään, selvitys kyllä alkaa tukemaan omaa näkemystä. Ja jos tosiasiat eivät tue omaa kantaa, niistä on päästävä eroon. Sotilaseläkejärjestelmän muutoksen valmistelussa tämä toteutettiin heittämällä puolustushallinnon asiantuntijat valmistelusta pois.

Eduskunnassa maanpuolustusasioita käsittelevä puolustusvaliokunta kuuli sotilaseläkejärjestelmän muutokseen liittyen puolustusministeriön, Pääesikunnan ja Rajavartiolaitoksen asiantuntijoita sekä henkilöstöjärjestöjen edustajia. Sotaväen toimintaa laajemmin tuntevat valiokunnan jäsenet ymmärsivät puolustushallinnon ja Rajavartiolaitoksen huolen. Antamassaan lausunnossa puolustusvaliokunta katsoi, että lakipakettiin sisältyvät ammattisotilaiden eläkesäännökset tulisi valmistella uudelleen, koska esitetyillä muutoksilla on merkittävä negatiivinen vaikutus Suomen puolustusjärjestelmään ja rajaturvallisuuteen poikkeusoloissa.

Eläkelakiesityksestä mietinnön laatinut eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta (StV) viittasi kuitenkin kintaalla puolustusvaliokunnan kannanotolle. StV:n mukaan uudistuksen päämääränä on työurien pidentäminen, joka osaltaan pienentää julkisen talouden kestävyysvajetta. Säästöjen aikaansaaminen ei ole tärkein tarkoitus. Kaikkien työelämässä olevien eläkeikää halutaan nostaa samalla tavalla. Koska sotilaiden eläkeikä on kahdeksan vuotta yleistä eläkeikää alempi, on kansalaisten yhdenvertaisuuden vuoksi kohtuullista, että sotilaiden eläkeiän ero muihin ei kasva nykyisestä, perustellaan mietinnössä.

Tavoiteltuun tasa-arvoon päästään tässäkin tapauksessa vain siten, että kaikkia kohdellaan yhtä huonosti - sotilaseläkejärjestelmän säilyttämisen painavat perustelut ohittaen.

StV uskoo lisäksi, että suomalaisetkin saavuttavat tulevaisuudessa Metusalemien iän. Valiokunta huomauttaa, että elinajan odotteen kasvaessa myös ihmisten terveiden ja toimintakykyisten vuosien määrä kasvaa. Näin oletetaan tapahtuvan myös sotilaiden kohdalla. StV korostaa, että eläkeiän noustessa työnantajan on entistä enemmän panostettava työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon sekä hyödynnettävä työjärjestelyjen tuomia mahdollisuuksia.

Puolustusvoimat ottaa varmasti suurella kiitollisuudella vastaan nämäkin hyvät evästyksset, joilla harmaiden pantterien laumojat

tulevaisuudessa taivutellaan sissitelttojen lämpimien liepeiden suojiin.

Vielä eduskunnan suuren salin keskustelussa yksittäiset kansanedustajat puolsivat sotilaseläkejärjestelmän irrottamista lakipaketista, mutta näillä hyvää tarkoittavilla vetoimuksilla ei ollut vaikutusta. Sosiaalipoliittisten perustelujen ja työurien pidentämistavoitteiden pohjalle rakentuneen sotilaseläkemuutoksen valmistelu lähti väärille raiteille jo siinä vaiheessa, kun järjestelmän erityisluonne sivuutettiin.

Hallituksen lainsäädäntövalmistelu työelämän pakkolakiesityksineen on ollut kaiken kaikkiaan luokatonta. Jos vielä eletäisiin Kekkosen aikaa, Tamminiemestä olisi jo kuultu osuva arvio: Saatanan tunarit!

Puolustusvoimissa tapahtuu vuosittain yli 800 työtapaturmaa: siis 2–3 tapaturmaa joka päivä. Työtapaturmille on tunnusomaista, että ne johtavat lähes aina pitkiin sairauspoissaoloihin ja ovat työnantajalle kalliita.

Työ- ja palvelusturvallisuus-toimintaa ei tunneta

Teksti: Marko Jalkanen Kuva: Pasi Jalkanen

Jotkut tahot ovat viime aikoina vähätelleet työ- ja palvelusturvallisuuspäälliköiden tehtävissä toimivien opistoupseeritehtävien vaativuutta. En tiedä, keitä nämä vähättelijät ovat, mutta joka tapauksessa vähättelijät eivät näytä tietävän sen enempää työ- ja palvelusturvallisuustoiminnasta kuin OTV-arviointimittaristakaan.

Työ- ja palvelusturvallisuuspäälliköitä on nimitelty muun muassa kahvinkeittimien sammuttelijoiksi ja varuskunnan parkkipirkoiksi, kun he ovat huomauttaneet pelastustielle pysäköidystä autosta. Vähättelijät eivät ymmärrä, että työ- ja palvelusturvallisuustoimijoiden päämääränä on pitää turvallisuusasioita jatkuvasti esillä: havaittui-

hin turvallisuuspuutteisiin puututaan ja ne korjataan. Puolustusvoimien tavoitteena on nolla tapaturmaa ja turvallisuuden parantaminen. Kun puolustusvoimien turvallisuusorganisaatio pyrkii ehkäisemään organisaation kohdistuvat laittomat teot, niin työ- ja palvelusturvallisuuskokonaisuus liittyy ennemminkin toimintakulttuuriin. Tähän kuuluu avoin ilmoitus- ja puuttumiskynnys. Puolustusvoimissa tapahtuu vuosittain yli 800 työtapaturmaa: siis 2 - 3 tapaturmaa joka päivä. Työtapaturmille on tunnusomaista, että ne johtavat lähes aina pitkiin sairauspoissaoloihin ja ovat työnantajalle kalliita. Työtapaturmat eivät mitenkään ole hyväksyttäviä, koska ne eivät ole vahinkoja tai sattumaa. Kaikki tapaturmat voidaan es-

tää, vähintäänkin ajan kanssa.

Opistoupseerien työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkötehtävät ovat pääsääntöisesti vaativimpia päällikkö- ja erikoisasantuntijatehtäviä, joissa vaikutetaan laaja-alaisesti organisaation keskeisten ydintehtävien hoitamiseen. Yleensä tehtävässä johdetaan myös lakisääteistä työsuojelua, joka käsittää työturvallisuuslainsäädännön edellyttämän huolehtimisvelvoitteen. Tehtävä edellyttää syvällistä ja laaja-alaista oman toimialan tuntemusta ja koulutuksen hankkimista puolustusvoimien organisaation ulkopuolelta. Tervetuloa tutustumaan OTV-mittariin tai tervemenoa tutustumaan tehtävään, mutta älkää liukastuko matkalla!

Yhteistoiminnassa kehitettävää

Teksti: Marko Jalkanen

Puolustusvoimista vuoti julkisuuteen viranomaiskäyttöön tarkoitettu ohje säästöjen toteuttamiseksi. Puolustusvoimien toimintamenorahoituksessa on vuodesta 2016 eteenpäin merkittävä vaje ja nyt haetaan säästöjä kovalla kädellä. Muun muassa henkilöstömenoista tavoitellaan vuosina 2016 - 2020 lähes 60 miljoonan euron säästöjä. Ohje laadittiin Pääesikunnan suunnitteluosastolla ja valmis tuotos esiteltiin puolustusvoimien ytelimen kokouksessa. Ohjeen sisältöön tai keinovalikkoon, joilla säästöihin pyritään, ei voitu vaikuttaa. Ohjetta ei siis miltään osin tehty yhteistoiminnassa henkilöstön kesken. On surullista, kuinka johtamisen kärkiorganisaatiossa yhteistoimintamenettelyä ei edellekään nähdä johtamisen osana eikä henkilöstöä voimavarana. Nyt suunnittelu-prosessissa ei ymmärretty, että yksittäisillä työntekijöillä voisi olla lukuisia ideoita

säästöjen aikaansaamiseksi. Henkilöstöjärjestöt olisivat voineet toimia tiedonkeräämisessä työnantajan tukena. Nyt kuitenkin järjestöille jätettiin ainoastaan tiedottajan ja suosittajan rooli, jotta suosittaisimme jäsenistöä vaihtamaan lomarahoja vapaaksi. Ei tarvitse olla kovin kummoinen meedio ennustaakseen lopputuloksen epäonnistumista. Toki puolustusvoimille kuuliaisena sotilaana toivon hartaasti, että säästöt näillä toimenpiteillä onnistuvat, mutta epäilen. Miten nämä säästökohteet olisi voitu määrittää toisin? Yt-prosessiin ja yhdessä tekemiseen mallia kannattaisi ottaa vaikka liikelämästä. Tänä syksynä VR-Group kertoi, että yhtiö tavoittelee 50 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä. Tätä varten yhtiössä käynnistettiin jättimäiset yt-neuvottelut, joiden piirissä on 2 800 työntekijää. Vaarassa on lähes 600 työpaikkaa. Yt-neuvotteluissa henkilöstön kanssa etsitään

yhdessä aitoja säästökohteita ja pyritään löytämään irtisanomisille vaihtoehtoja. On oletettavaa, että henkilöstö sitoutuu toisaan etsimään vaihtoehtoisia säästökohteita, jotta vähennystarve pienenee neuvottelujen aikana mahdollisimman pieneksi. Puolustusvoimille myönnettiin Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä Valtiokonttorin Kaiku-palkinto hyvin toteutetuista henkilöstötoimista. Onnistumiseen vaikutti keskeisesti se, että uudistuksen henkilöstötoimia tehtiin yhdessä ja henkilöstö sitoutui muutokseen. Nyt kuitenkin hyviksi todetut yhteistoiminnan periaatteet tuntuvat unohtuneen kokonaan, ikävä kyllä. Puolustusvoimien tulevien vuosien taloudellinen tilanne on haastava ja vaatii organisaatiossa monia aiemmasta poikkeavia toimia niin johtamisessa, suunnittelussa kuin myös töiden priorisoinnissa. Säästötoimissa virkoja ja tehtäviä jätetään täyttämättä niin, että viranhoitajan vaihtuessa ei heti nimitetä uutta. Myös sopimussotilaiden määrää vähennetään. Sokea Reettakin näkee, että monia töitä jää tulevaisuudessa tekemättä. Mitä töitä ne sitten ovat, on vielä arvoitus. Sopii toivoa, että näitä vähempiarvoisia työtehtäviä linjaorganisaation käskyjen sijaan etsitään yhteistoiminnassa niiden henkilöiden kanssa, jotka ovat omien töidensä parhaita asiantuntijoita.

Puolustusvoimauudistuksessa monen joukon tehtävänkuvaukset laadittiin virkamiestyönä, kun suunniteltiin uuden organisaation toimintaa. Moni kuvaus oli hyvin ylimalkaisesti laadittu ja sen tiedon valossa, mitä ennen vuotta 2015 oli käytettävissä. Olikin selvää, että kuvaukset tulevat tarkentumaan myöhemmin. Viime vuoden lopulla työnantaja lavensi palkkausjärjestelmän soveltamista siten, että mahdolliset uuden toimintatavan aiheuttamat vaativuusluokan nousut tulevat takautuvasti voimaan 1.1.2015 lukien. Nyt kentällä liikkuu virheellistä tietoa siitä, että takautuvuustarkastelu koskisi kaikkia kevään 2015 aikana muuttuneita tehtäviä. Näin asia ei kuitenkaan ole eikä tällaisesta ole sovittu. Takautuvuuspäätös annettiin henkilöstöjärjestöjen esityksestä. Esityksen ajatuksena oli se, että moni virkamies joutui 1.1.2015 aloittamaan tehtävänhoidon sellaisella tehtävänkuvauksella, joka ei vastannut todellista työnkuvaa. Kuvauksia olisikin tullut tarkentaa jo vuoden 2014 puolella, jotta kuvaukset olisivat olleet paikkansapitäviä

Takautuvuustarkastelusta virheellistä tietoa

Teksti: Marko Jalkanen

työtehtäviin nähden. Tehtävänkuvaus on yksittäisen virkamiehen työjärjestys ja sen olisi tullut antaa palkkaukselle oikeat perusteet heti tehtävänhoidon aloittamisesta lukien. Pääesikunnan henkilöstöosasto määrsi, että kuvausten päivittäminen tehdään vasta sen jälkeen, kun henkilö on hoitanut uuden toimintatavan mukaista tehtävää vähintään kolmen kuukauden ajan. Organisaatioille annettiin siis työrauha kerätä tietoa tehtävän sisällöstä. Vasta tämän ajan jälkeen kuvaus tuli tarkentaa vastaamaan työn todellista sisältöä. Tilanteissa, joissa tehtävän vaativuus nousi, Pääesikunta vertasi päivitettyä kuvausta vanhaan kuvaukseen. Mikäli vaativuuden nousu johtui siitä, että aiempi kuvaus oli puutteellisesti laadittu, takautuvuus oli taat-

tu. Sen sijaan tapaukset, joissa tehtävän vaativuus nousi tämän vuoden keväällä työpisteellä suoritettujen töiden uudelleenjärjestelyjen johdosta, eivät kuuluneet takautuvuuden piiriin. Tällöin palkkausvaikutus määräytyy palkkausjärjestelmäsopimuksen mukaisesti eli allekirjoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien. Samoin, jos tehtävän vaativuus laski, palkkavaikutus astuu voimaan allekirjoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien. Mikäli virkamiehelle olisi maksettu tehtävän hoidosta muodostunutta takuupalkkausta 1.1.2015 lukien ja uusi vahvistettu tehtävän vaativuusluokka olisi vähintään maksetun takuupalkkauksen suuruinen, virkamiehen takuupalkkaus ei ole kulunut tänä aikana.

Koulutus kannattaa aina

Teksti ja kuva: Juha Susi

Edunvalvonta on Päälystöliiton tärkein tehtävä. Siihen liittyy oleellisesti edunvalvojien kouluttaminen. Vuoden 2015 koulutuskurssit nousivat vakiintunutta käytäntöä tarjoten kuitenkin aina jotain uutta. Kurseille osallistui yhteensä noin 350 henkilöä ja koulutusvuorokausia kertyi liki tuhat. Vakiosisältöä kursseilla olivat ajankohtaiskatsaukset hallinnon ja edunvalvonnan osalta sekä sotilaseläkejärjestelmä. Näiden lisäksi koulutustapahtumissa keskityttiin johonkin teemaan, esimerkiksi vaativuu-denarviointiin. Pitkään vakiintuneella toimintatavalla on vaaransa, paikalleen jumahtaminen. Onneksi kurssilaisten arviot eivät tue tätä. "Sain koulutuksesta tarvitsemiä tietoja ja taitoja, kurssi lisäsi valmiuksiani toimia henkilöstön edustajana ja koulutustilaisuuden sisältö vastasi odotuksiani" -kysymykset saivat kukin arvosanan 4,5 maksimin ollessa viisi.

Uusia tuulia

Ensi vuonna koulutusta tehostetaan yhdistämällä alueellisia päiviä yhteen. Tämän vuoden neljästä tilaisuudesta siirrytään kahteen tilaisuuteen. Vuoden alottaa tammikuussa Merivoimien, Ilmavoimien ja Rajavartiolaitoksen yhteinen tilaisuus. Helmikuussa kokoontuvat Maavoimien sekä Pääesikunnan ja sen alaisten laitosten henkilöedustajat. Keväälle ja syksyille ajoitetaan teemoitetut kurssit. Näiden sisältö varmistuu alkuvuodesta edunvalvojilta saatuihin toiveisiin pohjautuen. Keväällä kokoontuvat yhdistysten puheenjohtajat ja syksyllä luottamusmiehet ja yhteistoimintaedustajat. Koulutukset järjestetään kurssiristeilyinä. Ilmoittautuminen kursseille on jo mahdollista tehdä jäsenosion kautta.

Osaava edunvalvonta on parasta jäsenpalvelua

Raportointi lähestyy

Mikäli toimit vuoden 2015 jälkimmäisen puoliskon aikana edunvalvontatehtävissä, saat sähköpostiisi kyselyn. Luottamusmiesryhmä kartoittaa kyselyllä taustoja, käytettyä aikaa ja annettuja palveluita jäsenille.

Ensi vuoden koulutuskurssien sisältöön pääsee vaikuttamaan omassa osiossaan. Samoin vastaaja voi ottaa kantaa koulutuspaikkoihin sekä kurssien pituuteen. Pyydämme vastauksia myös vuodenvaihteessa eläköityviltä edunvalvojilta.

Vaihtuuko yhdistyksenne edunvalvoja?

Vuodenvaihte on perinteisesti tehtävien vaihtoa. Pyydämme paikallisyhdistyksiä ilmoittamaan jäsenosiosta löytyvällä lomakkeella mahdollisista luottamusmies- tai yhteistoimintaedustajien tehtävissä tapahtuvista muutoksista.

Yhteistoiminnan kehittäminen haastoi edunvalvojat miettimään ratkaisuja. Valittaa osaa jokainen, ratkaisuiden esittäminen onkin jo haasteellisempaa.

Eläkelaskuri päivittyi

Teksti ja kuva: Juha Susi

Esimerkki henkilön vaiheista uuden laskutavan mukaan

Vuodenvaihteessa astuvat voimaan uudet kertoimet, joilla on vaikutusta eläkkeen tasoon. Palkka- ja elinaikakerroin sekä työeläkemaksut päivitetään STM:n toimenpitein. Sotilaita koskevat uusien kertoimien lisäksi myös helmikuun alusta muuttuva laskentatapa. Uudella laskentatavalla ei ole vaikutusta eläkkeiden tasoon, vaan kyseessä on lähinnä teknillinen muutos. Uusi laskutapa koskee kaikkia sotilaita, joilla eläketapahtuma on 1.2. tai sen jälkeen. Laskutavan piirissä ovat myös henkilöt, jotka ovat jo saavuttaneet eläkeoikeuden, mutta aikovat jatkaa helmikuun jälkeen palveluksessa.

Palautetaan mieliin muutama ydinkohta uudesta laskutavasta. Opistoupseerien sotilaseläkeikä alkaa 23-vuotiaana, mikäli henkilö on ollut sotilasvirassa tuolloin. Laskurissa on myös kohta, jossa palvelukseen myöhemmin astuneet voivat täyttää sotilasviran aloituspäivän. Karttumaa kertyy aina vapaakirjaushetkeen asti. Vuosiansioita ei tarvitse tietää tältä ajalta eivätkä ne vaikuta eläkkeeseen. Vapaakirjaushetki määräytyy kullekin henkilölle sen vuoden perusteella, jolloin hän on jäämässä eläkkeelle. Myöhäisimmillään vapaakirjaus voi olla 31.12.2013.

Eläketapahtumaa edeltää kymmenen loppupalkkavuotta, joiden vuosiansiot sinun tulee tietää laskuria käyttäessäsi. Laskuri laskee kymmenen vuoden perusteella eläkeperusteen, jonka avulla euromääräinen karttunut eläke tulee maksuun. Samalla käyttäjä näkee, miten eri vuosien palkkakertoimet vaikuttavat. Yli 53-vuotiailla on korkeampi työeläkemaksu. Laskuri huomioi automaattisesti tuon korkeamman osan ja vähentää sen vaikutuksen eläkeperusteista.

Mikäli henkilö eläköityy kesken vuotta, karttuu myös tuolta vajaalta vuodelta eläkettä. Vajaan vuoden ansioita ei tarvitse syöttää, vaan eläke määräytyy tältä ajalta loppupalkan ja kertyneen karttuman avulla.

Oliko palveluksessa katkoksia? Myös ne voit syöttää laskuriin kuukauden tarkkuudella. Katkoksia varten on taulukossa kaksi

Tee eläkepäätös aina Kevan antamien laskelmien perusteella

solua riippuen minä vuonna katkos on ollut. Perusteena tähän on korkeammat karttummat ennen vuotta 1995.

Kaikista vaiheista ja niiden ajalta karttuneista eläkkeistä näet laskurissa tarkat tiedot. Samoin näet, kuinka elinaikakerroin leikkaa eläkettä.

Ennustamisen vaikeudet

Laskurin avulla henkilö voi myös arvioida tulevia eläkkeitä niiltä vuosilta, joille ei ole vahvistettuja kertoimia. Tässä piilee kuitenkin vaara: mikään ei ole niin vaikeata kuin tulevaisuuden ennustaminen. Excel osaa ennustaa toteutuneen historian perusteella tulevaa. Samoin se osaa määritellä virhemarginaalit. Tätä toimintoa käytetään hyväksi tulevien vuosien osalta. Ennusteet ulottuvat vuoteen 2020. Samoin jäsen joutuu myös arvioimaan tulevien vuosien ansioita. Nämä kaikki yhdessä vähentävät laskurin luotettavuutta.

Ajoittain saamme yhteydenottoja toimistolle, kun henkilö on laskenut itselleen tulevaa eläkettä ja se poikkeaa Kevan antamasta laskelmasta. Syy tähän on yksinkertainen.

Keva laskee tulevat vuodet vain vahvistetuilla kertoimilla, ei ennusteilla. Samoin vuosiansiot perustuvat verotustietoihin, ei arvioihin esimerkiksi siitä, kuinka monta harjoitusvuorokautta saattaisi olla vuonna 2017.

Laskurin lisäksi tiedostosta löytyvät tutut osiot eli palkkataulukot, verotustietoutta sekä lomakorvauslaskuri. Yhtä tärkeintä asiaa laskuri ei tee eikä tätä toimintoa tulla siihen lisäämäänkään: milloin eläketapahtuma oikein on. Se määrittäminen jää käyttäjän harteille. Sen verran laskuri avittaa, että mikäli syöttää eläketapahtuman yliajalle (yli 55 v), herjaa kaava tarkistamaan päivämäärän.

Toimintoja on testattu eri-ikäisillä henkilöillä, eri palvelushistorialla ja eri vuosiansioilla. Näiden perusteella laskuri toimii luotettavasti, mikäli tiedot on syötetty oikein. Pyydämme palautetta laskurin toimivuudesta ja tarkkuudesta. Tärkein tieto on mahdolliset havaitut virheet. Koulutamme edunvalvojia laskurin käyttöön tulevilla kursseilla, joten käyttöapua saat myös paikallisesti.

Henkilövaihdoksia alueellisissa pääluottamusmiehissä

Teksti: Marko Jalkanen

Päällystöliiton Ilmavoimien pääluottamusmies, kapteeni **Jouni Nyström** ja Merivoimien pääluottamusmies, luutnantti **Mikko Holvitie** siirtyvät vuoden vaihteessa reserviin. Päällystöliiton hallitus valitsi näille konkareille seuraajat. Uutena Ilmavoimien alueellisena pääluottamusmiehenä aloittaa yliluutnantti **Santhu Kytöjoki** Ilmasotakoulusta ja Merivoimien alueellise-

na pääluottamusmiehenä kapteeniluutnantti **Jaakko Levä** Merisotakoulusta.

Lisäksi liiton hallitus valitsi 1.1.2016 luki Ilmavoimien alueelliseksi varapääluottamusmieheksi yliluutnantti **Tuomo Kauton** Ilmavoimien esikunnasta. Samaan aikaan Merivoimien alueellisena varapääluottamusmiehenä aloittaa yliluutnantti **Marko Laukkanen** Rannikkolaivastosta.

Pohjoismaiset armeijat samassa veneessä

Teksti: Jyrki Lukkarinen Kuva: BFO

Pohjoismaiden armeijoilla on edessä yhteneväiset haasteet, kasvaneiden pakolaisvirtojen hallinta ja Isiksen toimien vaikutus turvallisuusympäristöön.

Pohjoismaisten Upseerijärjestöjen NOA:n (Nordic Officers Association) tapaaminen järjestettiin lokakuussa norjalaisen BFO:n (Befalets Fellesorganisasjon) isännöimänä Brysselissä, ensimmäistä kertaa pohjoismaiden ulkopuolella. NOA:n jäseninä on Päälystöliiton lisäksi viisi ammattiliittoa neljästä eri pohjoismaasta: Norjasta NOF (Norges Offisersforbund) ja BFO, Ruotsista Officersförbundet, Tanskasta HOD (Hovedorganisationen af Officerer i Danmark) ja Suomesta Upseeriliitto. Tapaamisen yhteydessä NOA:n edustajat vierailivat Brysselissä sijaitsevassa Naton päämajassa ja saivat ajankohtaiskatsauksen Norjan edustustossa. Kokouksen varsinaisina teemoina olivat turvallisuusympäristön muutokset jäsenmaissa ja sen vaikutukset niiden asevoimiin sekä puolustusvoimauudistuksien ja kehitysnäkymien vaikutukset erityisesti henkilöstöön ja asevoimien toimivuuteen. Viime aikoina räjä-

dymäisesti kasvaneet pakolaisvirrat ja Isiksen toimet maailmalla ovat nostaneet uusia uhkakuvia turvallisuusympäristöön kaikissa pohjoismaissa. Yhteisenä huolena nähtiin talousnäkymien vaikutukset maiden puolustusbudjetteihin. Kaikissa pohjoismaissa on suunnitteilla kalliita ase- ja kalustojärjestelmien uusimishankkeita ja samaan aikaan asevoimille asetetaan säästövelvoitteita. Sotilaseläkejärjestelmän muutoksien kanssaakaan Suomi ei ole yksin, vaan vastaavaa keskustelua eläkeiän nostolle käydään muuallakin Pohjolassa.

Kansainvälisen yhteistyön painopiste asetetaan Pohjoismaihin

Päälystöliitto on ollut jäsenenä vuodesta 1999 Euromil-järjestössä, jonka tarkoituksena on edistää sotilashenkilöstön ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja yhteis-

kunnallis-ammattillisia etuja Euroopassa. Linjatessaan Päälystöliiton tulevaisuutta vuoden 2014 edustajakokous valtuutti liiton hallituksen eroamaan Euromilistä 1.1.2016 lukien ja keskittämään liiton kansainvälinen toiminta pohjoismaiseen yhteistyöhön NOA:ssa.

Päälystöliitto jatkaa edelleen rakentavaa yhteistyötä Euromiliin kuuluvien järjestöjen ja Euromilin kanssa, mutta ei jäsenenä. Tästä yhtenä esimerkkinä on marraskuussa liiton toimesta järjestetty Euromilin puheenjohtajan **Emmanuel Jacobin** ja varapuheenjohtajan **Flemming D. Vintherin** sekä suomalaisten sotilasammattijärjestöjen tapaaminen Helsingissä Upseeritalolla. Tapaamiseen osallistui Päälystöliiton lisäksi edustajia Upseeriliitosta, Aliupseeriliitosta, Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto MTTL:stä, Puolustusvoimien Diplomi-insinöörit PVDI:stä ja Maanpuolustuksen Insinöörit MPI:stä.

Miten eläkeuudistus vaikuttaa sotilaseläkkeisiin?

Eduskunta hyväksyi 20. marraskuuta 2015 eläkeuudistuksen, joka tulee voimaan vuoden 2017 alusta. Keskeisin muutos on koko työeläkejärjestelmää koskeva eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen kolmella kuukaudella vuotta kohti vuodesta 2018 lukien. Tämä koskee myös sotilaseläkejärjestelmän piiriin kuuluvia.

Kun yleisesti vanhuuseläkkeelle pääsee nykysäännösten mukaan 63-vuotiaana, vuonna 2018 pääsee eläkkeelle 63 vuoden ja 3 kuukauden iässä, seuraavana vuonna 63 vuoden ja 6 kuukauden iässä ja niin edelleen. Mitä tämä tarkoittaa sotilaseläkkeissä? Entä onko sotilaseläkkeisiin tulossa muita muutoksia ja mikä puolestaan säilyy?

Vanhat sotilaat

Vuoden 1995 muutosten siirtämäsäännösten piiriin kuuluvat niin sanotut vanhat sotilaat voivat jatkossakin saada vanhuuseläkkeen sotilasvirassa palvelun ajan pituuden perusteella ennen eroamisiansä täyttämistä. Vanhuuseläkeoikeuden edellytyksenä oleva palvelusaika on porrastettu 25 - 30 vuoden välille vuoden 1994 loppuun mennessä palvelun ajan perusteella. Työskentelyä voi kuitenkin jatkaa eroamisikään asti. Vanhojen sotilaiden vanhuuseläkkeet alkavat tällä hetkellä useimmiten noin 52 vuoden iässä. Jos eläkeoikeus syntyy vuoden 2017 loppuun mennessä, siihen ei tule muutosta.

Jos vanha sotilas saa nykyisten säännösten mukaan palvelusajan pituuden perusteella oikeuden vanhuuseläkkeeseen vasta vuonna 2018 tai myöhemmin, tätä oikeutta myöhennetään kolmella kuukaudella vuotta kohti vuodesta 2018 alkaen. Myöhennys on enintään kaksi vuotta. Nämä vanhoja sotilaita koskevat säännökset ovat julkisten alojen eläkelain voimaannpanolaissa. Siinä säädetään oikeudesta eläkkeeseen ennen uuden julkisten alojen eläkelain mukaista sotilaan alinta vanhuuseläkeikää, joka määrittyy syntymävuoden mukaan.

Johtava asiantuntija Pertti Männistö työskentelee Kevassa Eläke- ja työelämäpalvelujen toiminnossa. Hän oli tiiviisti mukana eläkeuudistuksen ja myös sotilaseläkkeitä koskevien muutosten valmistelussa. Männistö on juristi, joka on osallistunut eläketurvan kehittämiseen ja toimeenpanoon 1980-luvun puolivälistä alkaen.

peutetaan aikanaan eliniän muutokseen. Sen myötä eläkeikä voi nousta enintään kahdella kuukaudella ikäluokkaa kohti.

Lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palvelevalla sotilaalla vastaavat syntymävuodet ovat 1972, 1973 sekä 1980 - 1982 ja alimmat vanhuuseläkeiät 45 - 47 vuotta. Lentäjillä vuonna 1983 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan alin vanhuuseläkeikä sopeutetaan aikanaan eliniän muutokseen.

Eläkkeen kertymä ja enimmäismäärä eivät muutu

Eläkeuudistuksella ei muuteta sotilaseläkkeen kertymistä eikä laskentäsääntöjä muuten, mutta eläkettä voi alkaa kertyä jo 17-vuotiaana. Palkansaajan eläkemaksu vähennetään jatkossakin eläkettä kerryttävistä ansioista. Eläkeuudistus ei vaikuta myöskään vuoden 2016 alussa voimaan tuleviin sotilaseläkkeen laskentaa koskeviin teknisluontoisiin muutoksiin.

Vanhojen sotilaiden eläkkeen enimmäismäärä säilyy 61 - 66 prosentissa. Tämä on turvattu uuden lain voimaannpanosäännöksissä. Jo vuoden 1995 alusta voimaan tullut 60 prosentin enimmäismäärä koskee uusia sotilaita.

Sotilaseläkkeitä eivät koske uudet eläkemuodot, osittainen varhennettu vanhuuseläke, jossa on 61 - 62 vuoden ikäraja eikä työuraeläke, jossa edellytetään 63 vuoden ikää ja vähintään 38 vuoden pituista työuraa.

Lisätietoa

Lisätietoa sotilaseläkkeiden muutoksista tulee kevään 2016 aikana muun muassa Kevan kotisivuille: keva.fi.

Uudet sotilaat

Vuoden 1992 lopun jälkeen aloittaneille eli niin sanotuille uusille sotilaille säädettiin eläkeuudistuksessa sotilaan alin vanhuuseläkeikä, joka nousee ikäluokittain. Keskeisenä muutoksena on, että uusilla sotilailla eroamisiansä täyttäminen ei enää oikeuta sotilaseläkkeen saamiseen. Eroamisikä on tarpeen korottaa, jotta palvelusuhteet eivät pääty ennen eläkeoikeuden syntymistä.

Vuonna 1962 tai sitä ennen syntyneillä säilyy oikeus vanhuuseläkkeeseen 55 vuoden iässä, sillä he saavuttavat viimeistään vuonna 2017 nykyisten säännösten mukaisen eroamisikänsä. Alin vanhuuseläkeikä nousee vuonna 1963 tai sen jälkeen syntyneillä uusilla sotilailla kolmella kuukaudella ikäluokkaa kohti niin, että vuosina 1970 - 1972 syntyneillä se on 57 vuotta. Sotilaan alin vanhuuseläkeikä on kuitenkin sama kuin hänen eroamisikänsä, jos se on korkeampi kuin edellä kerrottu alin vanhuuseläkeikä. Vuonna 1973 tai sen jälkeen syntyneen sotilaan alin vanhuuseläkeikä so-

Eläkejärjestelmät ovat olleet muutoksen kohteena koko 2000-luvun ja loppua etuuskien heikentämiselle ei ole nähtävissä. Sotilaseläkkeiden osalta heikennykset alkoivat jo 1995 uudistuksen yhteydessä, kun eläkeoikeuden saavuttamista ryhdyttiin myöhentämään 48:sta 55 ikävuoteen siirtymäsäännöksillä, joiden vaikutukset ulottuvat aina vuoteen 2023 saakka. Tehtyjen heikennysten valossa nyt hyväksytty hallituksen esitys eläkelakien uudistamiseksi ja työurien pidentämiseksi yhdenvertaisuuden perusteella voidaan saattaa vähintäänkin kyseenalaiseen valoon. Eläkejärjestelmien perusteet tuntuvat olevan lainsäätäjältä tyystin hukassa, kun järjestelmän perustaa ei tunneta ja muutoksia perustellaan täysin keinotekoisilla selityksillä samalla osoittaen tietynlaisen asenteellisuuden erityisryhmien eläkkeitä kohtaan – yhdenvertaisuuden korostaminen tuntuisi kumpuavan suomalaiskansallisesta voimavarasta eli kateudesta.

Sotilaseläkejärjestelmän romuttaminen saa asiaa tuntevien tahojen käsittelyssä täydellisen tyrmyksen, ja muutosten perusteluja eivät asiantuntijat ymmärrä missään muodossa.

Sotilaseläkejärjestelmä luotiin aikanaan puhtaasti turvaamaan maanpuolustuksellisia tarpeita mahdollistamalla köyhälle maalle riittävän ammattisotilaisiin perustuvan reservin tuottaminen. 1990-luvulla ja nyt tehdyillä ratkaisuilla vaarannetaan maanpuolustuksen uskottavuutta merkittävällä tavalla. Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen rauhanajan organisaatioiden ammattisotilaiden määrää on supistettu 2000-luvulla merkittävästi perustelemalla asiaa osittain sodanajan joukkojen supistuksilla. Tämäkään perustelu ei kestä kriittistä tarkastelua, sillä pelkkä miesmäärä ei kerro organisaatioiden suorituskyvystä tai osaamisvaatimuksista yhtään mitään. Päättäjiille näyttäisi palaneen verkkokalvoille *Tuntemattoman sotilaan* mukainen kuva sodankäynnistä – miehistä nahkasaappaisa ja teräskypärissä korsussa odottamassa vihollisen hyökkäystä.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksen vaikutukset valtion eläkejärjestelmään

Sopimus vuoden 2017 eläkeuudistuksesta syntyi 26.9.2014, ja jo tällöin todettiin,

että lainvalmistelun yhteydessä saadaan vastauksia moniin avoimeksi jääneisiin yksityiskohtiin. Edellä mainittu kirjaus löytyy Valtiotyönantaja-lehdestä syksyltä 2014. Lain jatkovalmistelu oli tarkoitus toteuttaa kolmikantaisesti, mutta jo hyvin aikaisessa vaiheessa kävi ilmi, että asiantuntijalausunnoille ei ole varattu kummoistakaan roolia lain valmisteluun liittyen. Valtion eläke-neuvottelukunnan alaisuuteen perustetun sotilaseläkejaoston työ ei koskaan käynnistynyt todenteolla ja sen työskentely päätettiin kahden kokouksen jälkeen.

Syntyneen sopimuksen mukaan: ”Eläkeiän korotus koskee julkisen sektorin eläkejärjestelmiä siltä osin, kun henkilöiden oikeus vanhuuseläkkeeseen määräytyy tällä hetkellä voimassa olevien yleisen, joustavaan vanhuuseläkkeeseen oikeuttavien (63 – 68 vuoden) säännösten mukaan. Jatkovalmistelun yhteydessä STM arvioi erikseen julkisen sektorin työnantajien (KT, VTML, KiT)

osana kokonaisuutta. Samanaikaisesti järjestöt pyrkivät lisäämään tietoisuutta järjestelmästä ja sen perusteista tapaamalla poliitikkoja eri kokoonpanoilla. Vaikuttaminen asiaan oli järjestökentän toimesta harvinaisen laajaa ja täysin poikkeuksellista. Samanaikaisesti virastotyönantajat ja hallinnonalojen virkamiehet pyrkivät perustelemaan järjestelmän tarpeellisuutta omilla tahoillaan. On todettava, että tavoite oli yhteinen kaikille tahoille, jotka joutuvat työseen turvaamaan puolustusratkaisumme perusteita.

Kevään 2015 aikana vaikuttamista poliittisiin puolueisiin ja istuvaan hallitukseen lisättiin merkittävästi pyrkimyksenä saada lain valmistelulle ns. poliittinen ohjaus eli hallituksen tahtotilan selkeyttäminen koskien sotilaseläkejärjestelmää. Ensijainen tavoite oli irrottaa sotilaseläkkeitä koskeva osuus julkisten alojen eläkelaista uudelleen valmisteltavaksi siten, että myös muut

mahdollisuudet korvaavan järjestelmän luomiseksi selvitettäisiin. Puolustus- sekä sosiaali- ja terveysministeriö tekivät ehdotuksen lisäeläketurvasta valtiovarainministeriölle, mutta kustannuksista johtuen esitys hylättiin. Hylätyksen esityksen jälkeen järjestöt esittivät vielä oman ratkaisuesityksensä muutoksiksi ja niiden rahoittamiseksi, mutta esitys ei

Onnistuiko kukaan eläkeuudistuksen valmistelussa?

ja pääsopijajärjestöjen kanssa siitä, miten sopimus yhteensovitetaan julkisen sektorin eläkejärjestelmien erityispiirteisiin”. Järjestöjen yhteinen kanta valmisteluun on päinvastainen: näitä erityispiirteitä ei ole otettu riittävällä tavalla huomioon etenkin sotilaseläkejärjestelmän osalta.

Edellä kuvattujen menettelyjen jälkeen oli selvää, että asiaan vaikuttaminen ei enää ole mahdollista STM:n virkamiesten osalta, ja vaikuttaminen on suunnattava poliittisiin päättäjiin, joiden tehtävänä on määrittää ”poliittinen kanta” valmistelussa olevaan asiaan.

Vaikuttaminen päättäjiin ja poliittisiin puolueisiin

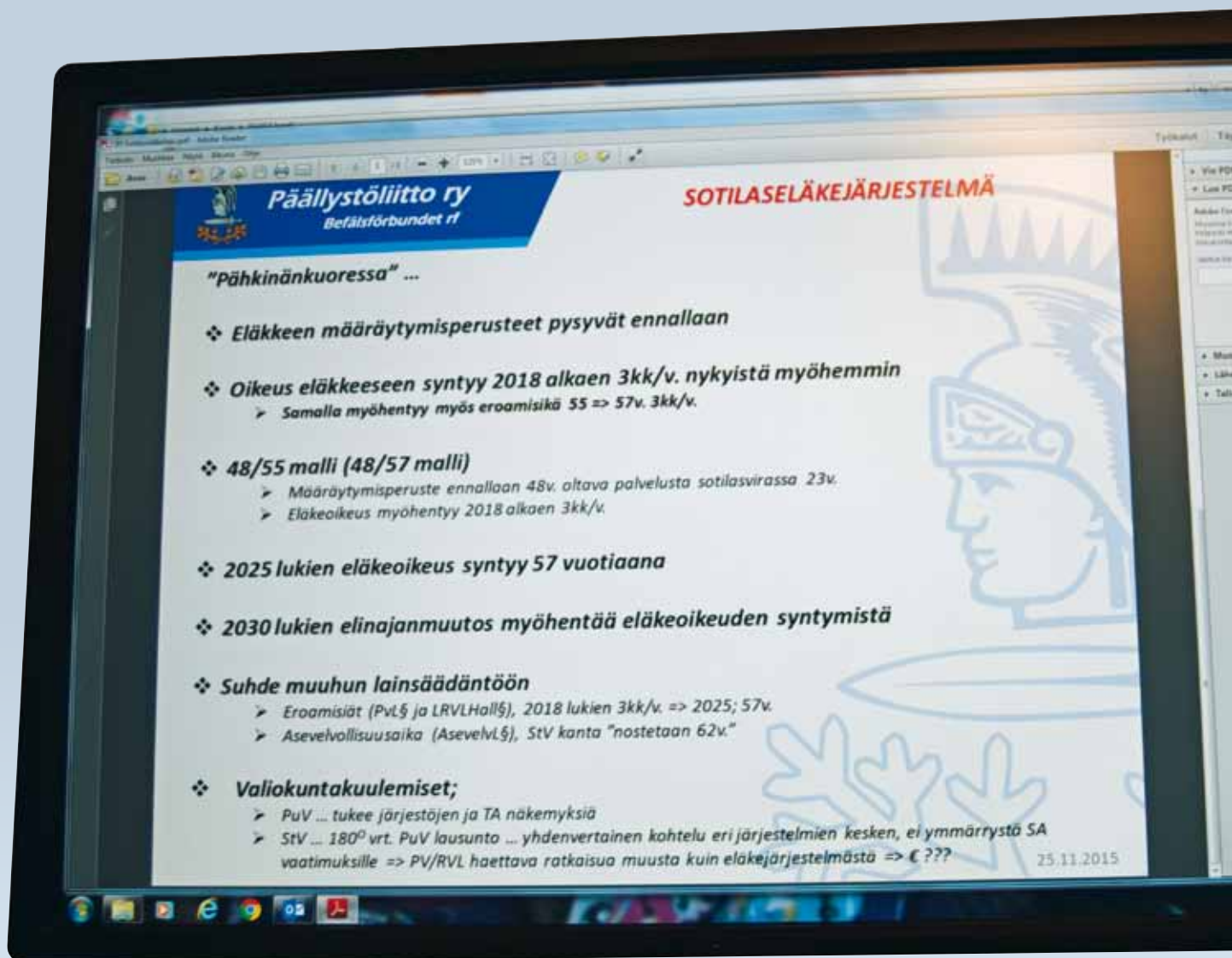
Kun olimme järjestöissä todenneet, että järjestöjen, virastojen (PV, RVL) ja ministeriöiden (PLM, SM) perustelut sotilaseläkejärjestelmän perusteista kaikuivat kuuroille korville, päätimme teettää vaikuttajatutkimuksen yhteistyössä viestintäyhtiö Miltonin kanssa. Tutkimuksessa selvitettiin poliittisten päättäjien tiedot ja heidän suhtautuminsensa puolustusratkaisumme turvaaviin järjestelyihin ml. sotilaseläkejärjestelmä

edennyt lainvalmisteluun saakka tai keskeyttänyt lain valmistelua sotilaseläkkeiden osalta. Ehdotettujen muutosten kaaduttua hahmottui poliittinen tahtotila, sillä vastuuministeri (STM) ei antanut luvattua poliittista ohjausta valmisteluun.

Kesällä ja alkusyksystä 2015 pyrimme saamaan asiamme uuden hallituksen työpöydälle, mutta turhaan. Poliittinen ohjaus hallituspuolueiden ja valiokuntien suuntaan oli poikkeuksellisen voimakasta ja ainoastaan puolustusvaliokunta antoi tukensa asiallemme antaessaan lausuntonsa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Vastuuvaliokuntana StV antoi asiaan liittyvän mietintönsä eduskunnalle, mikä oli sisällöltään hallituksen esitystä tukeva ja osin täysin vastakkainen annettujen asiantuntijalausuntojen kanssa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa mietinnössään mm, että

”uudistuksen tärkein tarkoitus ei ole säästöjen aikaansaaminen vaan se, että ihmiset työskentelisivät pidempään” ja että ”elinajan odotteen kasvaessa on myös ihmisen terveiden ja toimintakykyisten vuosien määrä kasvanut”.

Toteamukset vahvistavat sen käsityksen,

Teksti: Sakari Vuorenmaa Kuva: Samuli Vahteristo

että mietinnössä ei ole huomioitu missään määrin aidosti maanpuolustuksellisia perusteluita sotilaseläkejärjestelmän perusteista, vaan tarkastelu on keskittynyt pelkästään rauhanajan tehtävien hoitamiseen. Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen julkisten alojen eläkelaista toisessa käsittelyssä 20.11. äänin 157 – 4 poissa 38. Äänestystulos on täysin selvä ja kuvaa poliittisen päättäjän tahtotilaa eläkejärjestelmien uudistamisen osalta, mutta suurta ihmetystä aiheuttaa asiaamme tukeneiden tahojen katoaminen – tämä lienee oikeutettua nykydemokratiassa?

Mitäs nyt sitten?

Päälystöliitto on jo käynnistänyt toimenpiteet, joilla uudistuksen vaikutuksia jäsenistömme asemaan pyritään selkeyttämään väärinkäsitysten välttämiseksi. Hyväksytyä lakia lukemalla voi uudistuksen vaikutuksista saada täysin virheellisen kuvan,

jos lukee vain luvun 5 pykälät. On korostettava sitä, että vuoteen 2030 asti lainmuutos aiheuttaa enintään kahden vuoden myöhennyksen eläkeoikeuden saavuttamiseen verrattuna nykyäänöksiin. Eläkkeen laskentaperusteet pysyvät tämän uudistuksen jälkeen ennallaan eli nykymuotoisina. Olemme valmistelemassa ja osin jo toteuttaneet kysymyksiä ja vastauksia -koosteen liiton [www.sivujen jäsenosioon](http://www.sivujen.jasenosiooon). Toivomme jokaisen tarttuvan tilaisuuteen ja esittävän asiaan liittyviä kysymyksiä sähköpostilla tai keskustelupalstalla suoraan asiaa hoitaville henkilöille (Sakari Vuorenmaa ja Juha Susi). Hyväksytty eläkelakien uudistus tulee väistämättä aiheuttamaan muutostarpeita muuhun lainsäädäntöön koskien Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta mm. eroamiskien osalta. Jatkamme aktiivista vaikuttamista lainvalmisteluun ja uusien ratkaisujen etsimistä turvataksemme osaltamme uskottavan puolustusratkaisun tulevaisuuden sodanajan ammattisotilaisiin perustuvan

Sotilaseläkeuudistuksen päälinjaukset tiivistettynä. Eläkkeen laskentaperusteet pysyvät tämän uudistuksen jälkeen ennallaan eli nykymuotoisina. Lisätietoa liiton [www.sivujen jäsenosiossa](http://www.sivujen.jasenosiossa).

reservin riittävän määrän ja laadun. Uusien ratkaisujen osalta edellytämme, että niiden valmistelu tulee tehdä laajassa yhteistyössä niiden tahojen kanssa, jotka pyrkivät turvaamaan nykymuotoisen järjestelmän tulevaisuuden.

Jäätkö reserviin vuodenvaiheessa?

Teksti: Arto Penttinen Kuvat: Simo Nummi

Jos jätät, huolehdi hyvissä ajoin jäsenyhdistyksesi kautta muutositmoituslomakkeen täyttämisestä. Yhdistys lähettää yhden kappaaleen liiton toimistolle ilmoitukseksi, jolla sinut merkitään jäsenrekisteriin eronneeksi tai halutessasi Evp-yhdistyksen jäseneksi (tätä kysytään lomakkeessa). Muutositmoituslomakkeen täyttäminen saattaa tuntua sinusta turhalta, koska ei-hän työnantaja eläköitymisen jälkeen maksa enää palkkaa, joten eihän sinulta mene jäsenmaksuakaan. Tässä vaan on hankaluutena se, että voidaksemme poistaa sinut työttömyyskassan jäsenyydestä, tulee jäsenyyden päättymisestä saada asianomaiselta suostumus kassan sääntöjen mukaan. Tämä juontaa siihen, ettei kukaan voi toisen puolesta ilmoittaa jäsenyyden päättymisestä ilman valtakirjaa (työttömyysurvalaki). Olkaa siis yhteydessä yhdistykseenne jäsenihteeriin, tai jos sellaista ei ole, sihteeriin. Voit myös ottaa yhteyttä liiton toimistoon (Anja Mustajoki) muutositmoituslomakkeen saamiseksi. Jäsenyyden päättymistiedon saanti vuodenvaihteeseen on tärkeää myös liiton talouden kannalta. Liiton maksamien keskusjärjestön jäsenmaksujen ja jäsenvakuutusten määrä muodostuu vuoden alun jäsenmäärän mukaan. Kymmenenkin "haamujäsenen" maksuista kertyy pitkä sentti eikä vastikkeeksi saa muuta kuin maksamisen ilon.

Kunniamerkkejä

Päällystöliiton ansiomerkit ja -mitalit luovutuspäivämäärällä 6.12.2015 annettiin edustajakokouksen yhteydessä kokous-

edustajalle yhdistykseen toimitettavaksi. Jos yhdistyksestä ei ollut edustajaa paikalla, ko. huomionosoitukset postitettiin yhdistyksen ilmoittamaan - liiton jäsensivuilla olevaan - osoitteeseen. Tämä tehtiin ennen postilakon alkamista. Mikäli lähetystä ei kuitenkaan ole näkynyt, olkaa yhteydessä toimistoon. Ritarikuntien kunniamerkkejä liitto voi esittää jäsenilleen puolustusministeriön kautta. Jäsenyhdistyksen tulee tällaisissa tapauksissa täyttää kunniamerkkiehdotuslomake ja lähettää se liiton toimistoon 1.2. mennessä liiton hallituksen käsittelyä varten. Saatteessa on syytä mainita, että jäsenyhdistys sitoutuu maksamaan myönnetyn kunniamerkin. Liiton toimisto ei täydennä ehdotuslomakkeita, vaan niiden tulee olla tarkasti täytettyjä ja ehdotusten perusteltuja. Liitto allekirjoittaa esityksen hallituksen sen hyväksyessä. Puutteellisesti täytettyjä ehdotuksia liitto ei allekirjoita ja laita eteenpäin. Puolustusministeriöllä on tietty kiintiö kunniamerkeistä, joita se voi esittää ritarikunnille, joten vaikka liitto esittäisikin kunniamerkkiä, ei ehdotus välttämättä etene ritarikuntien käsittelyyn.

Päällystökalerit ja uudet jäsenkortit

Vuoden 2016 Päällystökaleri toimitettiin erillispöytäkirjana, ja osa jäsenistä ehtikin

sen saamaan ennen postilakon alkamista. Tätä kirjoitettaessa ei lakon päätyminen ole näköpiirissä, joten postin perille tulosta voi esittää vain arvauksia. Kuten edellisessä numerossa kerroin, muoviset jäsenkortit tilataan vuodenvaihteen jälkeen. Nykyisen kortin kääntöpuolella olevat tiedot ovat kuitenkin relevantteja myös uudessa kortissa, joten esimerkiksi Hertz-autovuokraamosta jäsenet saavat erikoisalennuksen vuorauhinnoista ja varauspalvelun puhelinnumerokin on entinen. Muovisen jäsenkortin tilalle voit tilata mobiilijäsenkortin jäsen sivujen eAsiointin kautta. Kysy tarvittaessa apua toimistolta.

Demokratia.fi

Oikeusministeriön ylläpitämä demokratia.fi sivusto kokoaa yhteen sähköiset demokratia palvelut, joiden kautta kansalaiset voivat vaikuttaa päätöksentekoon ja valmisteluun sekä päättäjät kuulla kansalaisia. Demokratia.fi sivusto kokoaa alleen seuraavat aloite- ja osallistumispalvelut: kansalaisaloite.fi, kuntalaisaloite.fi, lausuntopalvelu.fi, nuortenideat.fi ja otakantaa.fi. Tutustu ja ole aktiivinen sekä vaikuta.

Juha Sudesta Päällystölehden uusi päätoimittaja

Päällystöliiton hallitus on valinnut **Juha Sunden** (50 v) Päällystölehden uudeksi päätoimittajaksi. Päällystöliiton koulutuksesta vastaavana päällystämismiehenä toimiva Susi hoitaa päätoimittajuutta omalla vapaaajallaan.

- Painettu lehti on edelleen tärkeä osa liiton jäsenpalvelua, ja sen myötä voimme viestiä ajankohtaisista asioistamme myös ulkopuolisille kuten yhteiskunnallisille päättäjille, Susi muistuttaa.

Mikä tulee muuttumaan ?

- Jatkamme hyväksi todetulla linjalla, mutta lehden painopiste tulee entistä enemmän siirtymään jäsentemme edunvalvontaan liittyviin asioihin, vaikka opistoupseerien määrä Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa väijäämättäkin pienenee. Yksi tärkeä osa-alue on opistoupseerien tehtävatasojen säilyminen, mitä lehti tulee seuraamaan tarkasti, päätoimittaja Juha Susi visioi.

Edustajakokouksen päätöksiä ja linjauksia

Teksti: Arto Penttinen Kuva: Juha Susi

Edustajakokous pidettiin 17.11. hotelli Vantaassa Tikkurilassa. Kokous oli nykyisen hallituskauden ”puolivälinkrouvikokous”, sillä aloittihan nykyinen hallitus toimikautensa vuoden 2013 edustajakokouksen jälkeen. Vuoden 2017 edustajakokouksessa on tarkoitus valita uusi hallitus uusittujen sääntöjen mukaisesti. Tästä edustajakokouksen puheenjohtaja **Kari Reinivuo** kirjoittaakin omassa osuudessaan tarkemmin. Edustajakokouksen alussa julkistettiin 16.11. hallituksen veljesillallisella luovutetut liiton ansiomitalit. Ansiomitalin soljen kera vastaanottivat pääluottamusmies **Jouni Nyström** ja järjestöpäällikkö **Arto Penttinen**. Ansiomitali luovutettiin puheenjohtaja **Carl Haglundille** ja liiton hallituksen jäsenistä **Pekka Määttäselle** ja **Vesa Ruotsalaiselle**. Edustajakokouksessa julkistettiin Vuoden opistoupseerin valinta ja liiton yleismestaruuden voittanut yhdistys. Kapteeni **Simo Hautakangas** on Vuoden opistoupseeri ja yleismestaruus meni yhden pisteen erolla Wanajan Päälystöyhdistykselle. Pitkäaikaiselle liiton edunvalvojalle **Heikki Hyvärille** luovutettiin liiton standaari kiitoksena hänen panoksestaan etenkin ilmavoimalaisten jäsenten edunvalvonnan eteen tehdystä työstä.

Kokous käsitteli normaalien sääntömääräisten asioiden lisäksi linjauksia hallituk-

sen tuleville toimille. Edustajakokous antoi tukensa hallituksen suunnitelmille avoimena olevien liiton neuvottelutavoitteiden ratkaisemiseksi ja sotilaseläkeiän nousun aiheuttamille mahdollisille jatkotoimille sekä liiton sääntömuutostyön jatkamiselle. Kokous oli tyrmistynyt maan hallituksen pakolakisunnitelmista ja Puolustusvoimien sekä Rajavartiolaitoksen henkilöstömenoleikkaussuunnitelmista. Julkilausumassaan edustajakokous esitti huolensa Suomen puolustuskyvyn vaarantumisesta johtajareservin pienentyessä eläkeratkaisujen myötä ja valtion henkilöstön maksumiehen roolia Suomen kilpailukyvyn nostamiseksi.

Lomakohteiden vuokraushintoihin pieni korotus

Liiton jäsenmaksut pysyvät ensi vuonna samoina kuin kuluvanakin vuonna. Erityisjäsenmaksun piiriin kuuluvilla kuitenkin jäsenmaksu nousee JATTK-työttömyyskassan jäsenmaksun nousemisen verran. Nousu on 1 - 3 euroa kuukaudessa riippuen erityisjäsenmaksun määräytymisperusteista (työtön, hoitovapaalla, opiskelija tai palkaton virkavapaa). Talousarvion hyväksymisen myötä kokous hyväksyi lomakohteiden vuokraushintoihin pienet korotukset vuoden 2016 alusta lukien. Edellisen keran hintoja tarkistettiin kolme vuotta sitten ja ylläpitokustannukset ovat tänä aikana

Veljesillallisella luovutettiin Päälystöliiton ansiomitalit puheenjohtaja Carl Haglundille ja liiton hallituksen jäsenistä Pekka Määttäselle ja Vesa Ruotsalaiselle.

nousseet melkoisesti. Kohteiden hyvä käytöaste on lykännyt hintojen tarkistusta näinkin kauan. Viikkovuokrissa korotukset ovat 10 - 20 euroa. Vierumäen golfin pelikierros nousee myös, ja korotuksella pyritään pääsemään siihen, että tulot kattavat golfosakkeen hoitovastikkeen. Vuoden 2016 talousarvioesityksessä on kautta linjan ns. tarkan euron budjetti, mutta keskeiset toiminnot kuitenkin turvataan. Oman haasteensa arvioon tuovat sijoitustoimintaan liittyvät epävarmuustekijät. Hyväksytyssä toimintasuunnitelmassa ei ole suuria muutoksia nykykäytänteisiin. Keskeisinä asioina ovat jäsenlähtöinen edunvalvonta sekä tarkoituksenmukaiset koulutus- ja jäsenpalvelut. Normaalityöiden lisäksi hallituksen on ensi vuonna valmisteltava syksyn edustajakokoukselle liiton sääntömuutosesityksen lopullinen muoto sekä saatettava loppuun työtaisteluorganisaation päivitys ja ohjeistus.

Liiton kehittämiseen vauhtia edustajakokouksesta

Teksti: Kari Reinivuo Kuva: Juha Susi

Tämänvuotinen edustajakokous antoi liiton hallitukselle valtuudet jatkaa kevään puheenjohtajapäivillä aloitettua työtä liiton kehittämiseksi vastaamaan tulevaisuuden haasteita. Hallitus asetti keväällä sääntötyöryhmän perkaamaan liiton nykyiset säännöt ja muokkaamaan niitä puheenjohtajapäivien työryhmätöiden tulosten perusteella. Nyt edustajakokouksessa esiteltiin työn tähänastiset tulokset pääkohdittain ja haettiin niihin kokouksen kanta jatkotyön perusteeksi.

Sääntötyöryhmä esittää muutosta liittomme nykyiseen jäsenyysmalliin. Jatkossa jäsen voi kuulua jäsenenä suoraan liittoon tai nykymallin mukaisesti paikallisten yhdistysten kautta. Jäsenyyden yksityiskohdat selviävät jatkotyön myötä. Tosiasia kuitenkin on, että nykyinen paikkakuntasidonnainen yhdistysjärjestelmä on osin jo vanhentunut. Suurilla varuskuntapaikkakunnilla se puolustaa paikkaansa ja toimijoita riittää, mutta on pieniä joukkoja, joissa resurssit paikallisyhdistysten toiminnan pyörittämiseen eivät kerta kaikkiaan riitä. Liitto haluaa kuitenkin säilyttää kaikille mahdollisuuden pysyä jäsenenä palveluspaikkakunnasta riippumatta.

Päällystöliiton edustajakokouksen puheenjohtaja Kari Reinivuo johti kokouksen kulkua ja yksimielisyyden vallitessa asialista saatiin vietyä nopeasti läpi. Kokouspäätökset tulivat kirjattua Toivo Rossin ja Arto Penttisen toimesta pöytäkirjaan.

Mies ja ääni vai sama äänimäärä kaikille

Yksi sääntötyöryhmän työn visaisista painoista on ollut äänimäärien määräytyminen uusissa säännöissä eritoten, kun jäsenyys tulee muodostumaan sekamalliksi. Vaihtoehtoina ovat olleet nykymalli, porrastettu äänimäärä, ääni/jäsen ja tasaäänimallit. Erilaisia laskelmia tehtiin ja todettiin nykymallin olevan tiensä päässä varsinkin, kun henkilöjäsenyys tuo omat vaikeutensa asiaan. Sääntötyöryhmä päätyi esittelemään edustajakokoukselle porrastetun äänimallin, jossa äänimäärät olisivat määräytyneet isoilla jäsenmääräportailta. Edustajakokouksessa käydyin keskustelun ja kannanmuodostuksen perusteella päädyttiin ratkaisuun, jossa jokaisella yhdistyksellä ja yksilöjäsenillä on kokonaisuudessaan on kullakin vain yksi ääni.

Hallinnon koko kohdalleen

Liiton hallituksen koko on jo aikaisempien sääntömuutostöiden yhteydessä ollut puheenaiheena. Liiton jäsenmäärä on tähän asti kuitenkin ollut niin suuri, että nykykoinen hallitus on puolustanut paikkaansa. Nykyinen, yhä vähenevä jäsenistö ei edel-

lytä liittotamme enää näin massiivista hallintoa. Kevään puheenjohtajapäivien työryhmätöiden yhtenä tehtävänä oli pohtia hallituksen kokoa, ja saadun evästyksen perusteella sääntötyöryhmä esitteli mallin, jossa liiton hallituksessa on jatkossa puheenjohtajan lisäksi kaksi varapuheenjohtajaa ja enintään yhdeksän hallituksen jäsentä. Varapuheenjohtajista toinen edustaisi Rajavartiolaikoksessa palvelevia ja toinen Puolustusvoimissa palvelevia jäseniä. Hallinnon koko ja varsinkin varapuheenjohtajien määrä keskusteltiin edustajakokousväkeä, mutta sääntötyöryhmän esitys sai kuitenkin edustajakokouksen tuen.

Miten tästä eteenpäin?

Edustajakokoukselta saamansa evästyksen perusteella sääntötyöryhmä jatkaa työtään liiton uusien sääntöjen loppuunsaattamiseksi. Uusien sääntöjen luonnos esitellään tulevan kevään puheenjohtajapäivillä, joista mahdollisesti saatavien jatkoevästyksen perusteella säännöt viimeistellään ja toimitetaan Yhdistysrekisteriin ennakkotarkastettavaksi. Uudet säännöt tuodaan hyväksyttäväksi syksyn 2016 edustajakokoukseen, ja vuoden 2017 edustajakokouksen henkilövalinnat ja muut päätökset tehdään uusien sääntöjen mukaisesti.

Toimintoja sopeutetaan edunvalvonnasta tinkimättä

Teksti ja kuva: Juha Susi

Edustajakokouksen esityslistaan kirjattu sääntötyöryhmän esitys suunnitelluista muutoksista oli herättänyt jo ennakkoon keskustelua paikallisyhdistyksissä. Sääntömuutoksen valmisteluilla on tarkoitus vastata jäsenyhdistysten toimivuuteen tulevaisuudessa. Tämä onnistuu mahdollistamalla jäsenille suora henkilöjäsenyys Päälystöliittoon.

Nykyisellä jäsenyhdistysmallilla on edelleen kannattajansa. Samoin löytyy yhdistyksiä, jotka haluavat hyödyntää myös henkilöjäsenyyttä.

- Olemme jäsenyhdistysmallin kannalla. Emme näe tapahtuneen mitään sellaista, mikä osoittaisi muutostarvetta. Tämän sääntömuutosuudistuksen suhteen tulisi ottaa muutaman vuoden aikalisä, toteaa Upinniemen Päälystöyhdistyksen EK-edustaja, ylliluutnantti **Tatu Vartiainen**.

- Me näemme myös henkilöjäsenyyden toimivaksi malliksi varsinkin niissä yhdistyksissä, joiden on vaikea löytää aktiivisia toimijoita. Jonkinlainen jäsenyhdistysten ja henkilöjäsenien sekamalli olisi varmasti toimivin, perustelee Kaakkois-ajan Päälystöyhdistyksen edustaja, kapteeni **Toivo Rossi**.

- Myös meillä Pirkkalan Päälystöyhdistyksessä henkilöjäsenyys on saanut kannatusta, komppaa kapteeni **Jarkko Mäkinen**. Jäsenyyden lisäksi hallituksen kehittämisen on puhuttanut, ja erityisesti sen koko ja paikkajako.

- Jäsenmäärän supistuessa lienee luonnollista, että hallinnonkin kokoa tulee supistaa. Sopeuttaminen olisi kenties hyvä tehdä kerralla kuntoon, ettei jouduttaisi vuosittain tarkastelemaan tilannetta ja tekemään pieniä muutoksia jatkuvasti, perustelee ylliluutnantti **Vesa Luntamo** Kotkan Päälystöyhdistyksestä.

- Me näemme asian samoin. Kysymyshän ei missään hallitustyöskentelyssä ole niinkään hallituksen mahdollisimman iso koko, vaan se, millaista aktiivisuutta sen jäsenet kokouksissa osoittavat, Tatu Vartiainen tukee.

- Samat näkemykset on myös meidän yhdistyksellä. Varsinkin vanhoista piirien jäsenmäärään suhteutetuista hallituksen jäsenten mandaattipaikoista tulisi luopua. Piireistä tulisi jatkossa valita hallintoon sellaisia henkilöitä, jotka pystyvät laaja-alaisesti käsittelemään liiton hallintoon kuuluvia asioita ja nostamaan edustettaviensa kehittämistarpeita esille, Toivo Rossi jatkaa.

Kokoukseen valmistautuminen noudatteli yhdistyksissä samaa kaavaa. Aineistoon tutustuttiin ja siitä käytiin keskustelua jäsenistön näkemyksiä hyödyntäen.

- Pirkkalassa kerättiin jäsenistön ajatukset sanomilla, Mäkinen avaa valmistautumistaan.

- Me käsitelimme luottamusmiesten kanssa kootusti aineiston, Vartiainen valottaa Upinniemen toimintatapaa.

Jäsenyhdistykset vai yksilöjäsenyys? Sääntötyöryhmän tarjoama malli kiinnosti kapteeni Jarkko Mäkistä, ylliluutnantti Vesa Luntamo ja ylliluutnantti Tatu Vartiasta.

- Meillä puolestaan keskustelut käytiin yhdistyksen hallituksessa, Rossi täydentää.

Kaikkien EK-edustajien toiveena oli kuulla kokouksessa ajankohtaiskatsaukset keskeisimmistä tapahtumista. Myös osallistujien aktiivisuus sai kannatusta.

- Eläkelainsäädännön tämänhetkinen tilanne kiinnostaa yhdistyksen jäsenistöä, Mäkinen perustelee.

- Odotan kokoukselta ennen kaikkea avoimta keskustelua niistä asioista, joista odotetaan nyt tai lähitulevaisuudessa paikallisyhdistyksiltä kannanottoja. Tatu Vartiainen sanoo.

- Näiden lisäksi hallitukselta saadaan selkeitä selvitykset taloudellisesta tilasta ja ajankohtaisista asioista, Rossi täydentää.

Kokouksen jälkeen yhdistysten edustajat totesivat kokouksen olleen onnistunut. Ennakkoon toiveena olleet avoimet kysymykset saivat vastauksensa.

- Kyllä saatiin. Päälystöliiton taloudenpito on ollut huolellista ja turhia menoja on saatua karsittua pois. Myös liiton sääntöuudistus ja hallituksen keventäminen näyttävät sujuvan ennako-odotusten mukaisesti, kehuu edustaja Rossi liiton toimintaa.

Kun liiton toimintaa ollaan etupainotteisesti sopeuttamassa, näyttää toiminta ja edunvalvonta turvatulta 2030-luvulle asti.

- Ja sotilaseläkejärjestelmän muutosprosessin taustoista, tämänhetkisestä tilanteesta ja sen vaikutuksista tulevaisuuteen saatiin mielestäni kattava esitys, Mäkinen kiittelee.

- Samaa mieltä. Ensinnäkin kiitokset ja terveiset kokouksen järjestäjille ja äänessä olleille sotureille - osavaa ja hyvällä huumorilla varustettua sakkia. Ensikertalainen ainakin sai tapahtumasta paljon. Luotan täysin liiton edunvalvontakoneistoon ja siihen, että se tekee sen minkä pystyy, Luntamo toteaa.

Vuoden opistoupseeri palvelee NÄKÖALAPAIKALLA

Teksti: Matti Vihurila

Villen kuva, Jyväskylä

Vuoden opistoupseeriksi valitun kapteeni Simo Hautakangas on edennyt kouluttajatehtävistä arvostetuksi erityisasiantuntijaksi.

Ilmavoimien esikunnassa palveleva kapteeni **Simo Hautakangas** on valittu Vuoden opistoupseeriksi. Hän on työskennellyt vuodesta 2004 operaatiokeskusupseerina Ilmavoimien operaatiokeskuksessa.

Hautakangas lapsuudenmaisemissa Lapualla taivaalla liitävät Kauhavan Ilmasotakoulun koneet olivat jokapäiväistä katsottavaa. Yksi tulevaisuuden haaveista olikin tulla lentäjäksi. LentoAuk:n valinnoissa näköennuste esti haaveen toteutumisen, muttei sotilasuraa Ilmavoimissa.

- Ollessani kokelaana Oulun ilmatorjuntapatteristossa keväällä 1985 hain "kesävänskäksi" Ouluun ja Kauhavalle Ilmasotakouluun. Kauhavalta tuli kutsu Ilmavoimien viestikouluun Päälystöpiston valintatilaisuuteen, johon osallistuin. Kadettikoulukin oli mielessä, mutta kun pari viikkoa kotitumisen jälkeen tuli tieto valinnasta Ilmavoimien viestilinjalle, uravalinta sinetöityi, Hautakangas muistelee.

Opetusupseeri, ou-jatkokurssin johtaja, taistelunjohtaja, torjuntakeskuksen hävittäjäjohtaja ...

Hautakangas pitkä ja monivuotinen ura on edennyt kouluttajatehtävistä arvostetuksi erityisasiantuntijaksi. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän on toiminut mm. opetusupseerina, johtokeskusalan pääopettajana sekä opistoupseerien jatkokurssin johtajana Ilmavoimien viestikoulussa. 1990-luvun alussa hänet koulutettiin taistelunjohtajaksi, ja v. 1995 – 2003 hän toimi Ilmavoimien reserviupseerikurssin ja henkilökunnan taistelunjohtokurssien opettajana ja johtajana.

- Tämä oli mielenkiintoista aikaa, etenkin kun taistelunjohtomenetelmät muuttuivat Draken- ja Mig-kalustoille tehdyistä Hornet-kalustolle sopivaksi. Sain tuona aikana myös koulutuksen ja kelpoisuuden torjuntakeskuksen hävittäjäjohtajaksi saakka, Simo Hautakangas kertoo.

Operaatiokeskusupseerin tehtävässä Hautakangas työhön sisältyy Ilma- ja Puolustusvoimien johdon käyttöön tehtävä Ilmavoimien tilannekuva, tilannekatsaukset sekä viikko-, kuukausi- ja vuosiraportit.

- Tämän lisäksi tehtäviini kuuluu päivystävien esipuseerien perehdyttäminen ja opastaminen, ohjesääntötyötä sekä tilannekuvajärjestelmän kehittämiseen liittyvää määrittely-, testaus- ja käyttöönottotyötä. Parasta tässä on työskentely operatiivisessa maailmassa, näköalapaikalla Ilmavoimien operatiiviseen toimintaan liittyen. Aamulla töihin mennessään ei voi olla varma, mitä päivä tuo tullessaan, kapteeni Simo Hautakangas kuvailee työnsä parhaita puolia.

Autotallibändi Tikkanes diggaa suomipopia

Vuoden opistoupseeri kuvailee itseään moniosaajaksi myös siviilissä. Häneltä sujuvat niin rakennus- ja remonttityöt, metsä- ja kotityöt kuin autojen, moottoripyörien ja polkupyörien korjaukset ja huollot. Opetusluvalla Hautakangas on ajattanut kaikil-

le neljälle lapselleen ajokortit ja kolmelle lapselle moottoripyöräkortit. Näiden lisäksi lasten harrastuksiin osallistuminen ja tukeminen on ollut hänelle tärkeää. Kaksospoikien jääkiekkoharrastuksen mukana meni yli kymmenen vuotta apuvalmentajana, huoltajana ja joukkueenjohtajana.

Hautakangas oma tärkein harrastus on aina ollut kuntoliikunta ja lajeina hiihto, lenkkeily, kuntosali ja jääkiekko. Liikunnan lisäksi hän harrastaa musiikkia soittamalla aidossa "autotallibändissä" nimeltä Tikkanes.

- Bändissä on neljä yli viisikymppistä ja kolme reilut parikymppistä miestä. Musiikkigenre on pääasiassa suomipop. Muutama synttärei- ja hääkeikka on tehty.

Kesäisin harrastukset lisääntyvät moottoripyöräilyllä. Kyseessä ei kuulemma ole mikään "viidenkymppien villitys", vaan jatkoa "kevarikaudelle", jonka jälkeen oli tosin kymmenen vuoden tauko. Pääasiassa yhdessä päiväkodinjohtajana työskentelevän Merja-vaimon kanssa tehtävät reissut vievät eri puolille Suomea.

"Koneistolle" kiitokset hyvästä edunvalvonnasta

Palkitsemisperusteluissa Hautakangas mainitaan pidettynä työkaverina, joka nauttii Ilmavoimissa erittäin laajaa ja varauksetonta arvostusta. Hän on toiminut aktiivisesti useita vuosia paikallistason edunvalvontatyössä mm. paikallisyhdistyksen hallituksessa ja Ilmavoimien esikunnan yhteistoimintaelimessä. Hautakangas antaa tunnustusta Päälystöliiton tekemälle edunvalvontatyölle.

- Puolustusvoimauudistuksessa lähes 500 Ilmavoimien työntekijää joutui muuttamaan uudelle paikkakunnalle. Sain olla mukana uudistuksessa Ilmavoimien esikunnan opistoupseerien henkilöstösuunnittelussa ja nähdä läheltä, miten hienosti liiton "koneisto" eli luottamusmiehet ja yhteistoimintaelinten edustajat pitivät jäsentensä puolta, Vuoden opistoupseeri kiittelee.

Kapteeni

Simo Hautakangas, 51 v

- Operaatiokeskusupseerina Ilmavoimien operaatiokeskuksessa vuodesta 2004.
- Toiminut aiemmin mm. opetusupseerina, johtokeskusalan pääopettajana sekä opistoupseerien jatkokurssin johtajana. Saa-
nut koulutuksen ja kelpoisuuden myös torjunta-keskuksen hävittäjäjohtajaksi.
- Asuu omakotitalossa Tikkakoskella. Perheeseen kuuluu vaimo ja neljä aikuista lasta (kaksi tyttöä ja kaksi poikaa) sekä vanhimman tyttären tytär. Lisäksi vanhimman tyttären mies ja muiden lasten kumppanit.
- Harrastaa kuntoliikuntaa, musiikkia ja moottoripyöräilyä.

”Mihinkään harrastuksistani en suhtaudu intohimoisesti, vaan niiden tarkoitus on rentouttaa ja tuoda vaihtelua arkeen”

Harrastukset antavat Simo Hautakankaan vaativalle työlle rentouttavaa vastapainoa.
Kuva: Simo Hautakankaan kotialbumi

Rajaturvallisuuden muutoksia on vaikea ennustaa

Teksti ja kuvat: Samuli Vahteristo

Kainuun rajavartioston komentaja, eversti **Ismo Kurki** näkee lähivuosien suurimpana haasteena toimintaympäristön ennustettavuuden vaikeuden, mikä vaikeuttaa vartioston toiminnan luotettavaa pitkän tähtäimen suunnittelua.

- Tilanne on ollut Kainuun rajavartioston alueella tähän asti varsin vakaa. Rajaliikenne on koko itärajan alueella laskenut viime vuodesta yli 20 %. Kainuun osalta arvio on, että rajaliikenne vähenee, mutta vain noin 7 % viime vuodesta. Poikkeuksellista on, että Kuusamon osalta kasvua on ollut jopa 28 %. Kuusamossa venäläisten rajanylittäjien määrä on ollut laskussa, mutta suomalaisten rajanylittäjien osuus on kasvanut 44 %. Suomeen on tullut tänä vuonna jo lähes 25 000 turvapaikanhakijaa. Turvapaikanhakijoiden määrä itärajan osalta on ollut vielä länsirajaan verrattuna vähäistä. Turvapai-

kanhakijoiden liikkeet ovat vaikeasti ennustettavissa, mutta esimerkiksi Raja-Joosepin rajanylityspaikalla on jo kirjattu useita kymmeniä turvapaikanhakijoita.

- Nyt muualle kohdistunut turvapaikanhaku saattaa jatkossa suuntautua myös Kainuun rajanylityspaikoille. Meiltä on ollut Torniossa partioita auttamassa länsirajan henkilöstöä ja muita viranomaisia heidän ponnistellessa pakolaisvirtojen saamiseksi hallintaan. Samalla olemme saaneet hyvää oppia ja vaihtelua henkilöstön arkiseen työrutiiniin.

Rajojen valvonnan osalta rajan sopeuttamisohjelmassa asetettiin 10 miljoonan euron säästötavoite vuosille 2013 - 2017. Kainuussa on pystytty vähentämään eri toimenpitein 50 henkilötyövuotta. Rajaturvallisuus on Kurjen mukaan kunnossa, mutta henkilöstömääriä ei jatkossa voi enää supistaa.

- Nyt Kainuun rajavartiostossa palvelee noin 200 henkilöä, kun vielä 1980-luvulla henkilöstöä oli noin 600. Näitä aikakausia ei voi tietenkään verrata, koska eletään ihan eri maailmassa. Toiminta on tehostunut ja nykyisin monet tietojärjestelmät ja tekniikka ovat apuna lähes kaikessa työssä. Henkilöstöressurssien osalta jatkossa on kuitenkin kyse siitä, että meillä pitää olla kyky ja halu hoitaa rajavalvonta hyvin, Kurki painottaa.

Samalla hän toteaa, että Kainuun vakaa tilanne on myös osaltaan venäläisten rajaviranomaisten ansiota.

- He hoitavat omalta osaltaan rajavalvontansa hyvin ja yhteistoiminta sujuu kaikilta osin mallikkaasti.

Kainuun rajavartiostossa palvelee 18 opistoupseeria. Heistä yli puolella on mahdollisuus lähteä eläkkeelle seuraavan viiden vuoden aikana, mikäli eläkesäännöt ovat nykyisellään.

- Kokeneiden opistoupseerien korvaaminen on yksi vaikeasti ratkaistavista yhtälöistä. Perusratkaisu on kuitenkin se, että osa tehtävistä muuttuu upseeritehtäviksi ja joitakin tehtäviä voidaan muuttaa siviiliviroiksi. Tällä hetkellä kaikki rajavartioasemien päälliköt ovat opistoupseereita, Kurki sanoo.

Hänen mukaansa opistoupseerien ammatitaito ja osaaminen kohdennetaan jatkosakin parhaalla mahdollisella tavalla.

Eversti Ismo Kurki ja kapteeni Esko Mantila vaihtavat ajatuksia henkilöstötilanteesta. Esikunnan näkökulmasta johdettavat ovat 406 km:n mittaisella alueella, mutta viestiyhteydet ja vakioitunut toimintatavat luovat hyvän perustan tehokkaalle johtamistoiminnalle.

Muutos on henkilöstölle aina haasteellinen

Kapteeni **Esko Mantila** on pääosan 27 vuoden työurastaan palvellut Lapin rajavartiostossa. Hän siirtyi tämän vuoden alussa Ivalosta Rajajääkärikomppanian varapäälikön tehtävästä Kainuun rajavartioston esikunnan henkilöstötoimistoon.

- Keskeisin henkilökohtainen haaste on päästä sisälle Kainuun rajavartiostoon ja kainuulaisuuteen. Täytyy tunnustaa, että onhan siinä Lapin miehelle tekemistä ja omaksumista. Minut on otettu hyvin vastaan, mikä on osaltaan helpottanut kotitumista.

Kainuun rajavartioston henkilöstötoimisto ei ole enää suuri, sillä Mantilan lisäksi vahvuudessa ovat henkilöstötoimiston päällikkö, tiedottaja, esikunta- ja toimistos sihteeri sekä työterveyshoitaja.

- Pieni, mutta tehokas. Työssä on hallittava laajasti koko henkilöhallinnon asioiden hoidon kirjo. Tehtäviini kuuluvat myös koulutuksen toimialajohtajuus ja Kainuun rajavartioston työturvallisuuspäällikön tehtävät.

Mantila toimii Kainuun rajapäälystön luottamusmiehenä. Lyhyenä toimikautenaan hän on aistinnut, että sopeuttamisohjelma muutoksineen on aiheuttanut joillekin kipupisteitä. Näin varsinkin tapauksissa, joissa uusi tehtävä on laskenut palkkausta, mitä takuupalkkaus ainakin aluksi kompensoi.

- Muutoksessa henkilöstö on aina kovilla. Osa henkilöstöstä on sopeutunut muutokseen täysin ja joidenkin osalta aistii sopeutumisprosessin olevan vielä kesken. Näyttää kuitenkin siltä, että muutoksen tuulet ovat jatkossakin osa tämän päivän työelämää, siksi katse on käännettävä huomiseen, Mantila tuumii.

Kapteeni Mika Kemppaisen mielestä hyvän työilmapiirin luominen on aloitettava itsestä.

Vastuu lisää motivaatiota

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Rajavartiolaitos

Kapteeni **Mika Kemppainen** toimii Vartiuksen rajavartioaseman päällikkönä. Hänellä on takanaan 25 vuoden kokemus eritasoisista tehtävistä rajavartioasemilla, esikuntatyöstä ja haastavasta sissikouluttajan työstä uran alkuvuosina.

Laaja kokemus on vahva voimavara vartioaseman johtamisessa. Kemppaisen mielestä keskeisiä asioita työssä onnistumiseen ovat hyvän työilmapiirin ylläpito, henkilöstön tuntemus, heidän ammattitaitonsa kohdentaminen suunnitelmallisesti ja vastuu jakaminen.

- Vartiostossa on vastuuta jaettu paljon tänne kentälle, oli kyseessä sitten rajavartioasema, rajatarkastusvuoro tai rajapartio. Teemme tulosta yhdessä. Olen huomannut, että henkilöstö kasvaa saadun vastuun myötä ja jokainen kantaa huolta siitä, että asemalle käsketyt tehtävät tulee hoidettua hyvin ja ammattitaidolla. Kontollani on hyvän työilmapiirin säilyttäminen ja jatkuva muutoksen hallinta.

Kemppaisen mielestä Kainuun rajavartiosto on hyvä työpaikka, ja oma työmotiva-

tiokin on kasvanut saadun vastuun myötä.

- Esikunta antaa mahdollisuuden toteuttaa itsenäisesti monia tehtäviä ja jakaa näin vastuuta. Se vaikuttaa omaan työmotivaatioon - työinto vain paranee näin vanhemmiten. Täällä Kainuussa voi luottaa siihen, että asiat hoidetaan jämäptisti ja niin kuin on sovittu. Asioista myös voi ja pitääkin keskustella. Työtekijät itsessään tekevät vartiostosta hyvän työpaikan, Kemppainen summaa ja kiittää palveluskavereitaan. Rajan hallinnonuudistus ja sopeuttamisohjelma ovat osoittaneet Kemppaiselle, että katse pitää koko ajan suunnata pidemmälle, vuosien päähän.

- Moni hallinnollinen asia, mikä ennen hoidettiin esikunnissa, tehdään nykyisin täällä rajavartioasemalla. Työssä ei saa juuttua rutiineihin, vaan koko ajan pitää kehittää ja kokeilla toimivia toimintatapoja ja -malleja muuttuviin tavoitetiloihin ja -vahvuuksiin. Työyhteisö on sopeutunut loppujen lopuksi hyvin muutoksiin, sillä mielestäni kenellekään ei ole tullut ylivoimaisia haasteita.

Kainuun rajavartiosto

- toiminta-alueena on Kainuu ja Koillismaa.
- Raja-alueen pituus on 406 km.
- Henkilöstömäärä noin 200.
- Neljä kansainvälistä rajanylityspaikkaa: Kuusamo, Vartius sekä Kajaanin ja Kuusamon lentoasemat.
- Viisi rajavartioasemaa: Kuusamo, Korttesalmi, Suomussalmi, Vartius ja Kuhmo.
- Kaksi tilapäistä rajanylityspaikkaa: Kurvinen ja Karttimo.
- Tänä vuonna rajan ylittäjiä on ollut noin 413 000 (450 000 v. 2014).

Tehtävätason lasku on pettymys

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Luutnantti **Mika Ala-Hiirolla** on takana pitkä ura Kainuun rajavartiostossa. Hän aloitti virkauransa kuitenkin Kainuun prikaatin viestikomppaniassa sissiradistien kouluttajana v. 1986. Peruskurssin jälkeen Kainuun rajavartioston viestiupseeri houkutteli hakemaan viestikorjaamolla auki olevaa viestihuoltoupseerin paikkaa, jossa hakijan etuna oli sähkötaito.

- Samaan aikaan oli Puolustusvoimissa käynnissä organisaatiouudistus, jossa viestikomppania siirrettiin Ouluun ja viestikoulutus keskitettiin sinne, joten säästyin Oulun reissulta, kun siirryin Kainuun rajavartiostoon.

Viestihuoltoupseerin tehtävien lisäksi tietotekniikka ja johtamisjärjestelmät ovat olleet vahvasti Ala-Hiiron työnkuvassa mukana. Näiden lisäksi hän toimi vuosina 2004 - 2013 Päälystöliitossa osa-aikaisena rajan pääluottamusmiehenä. Tuona aikana hän hoiti tietotekniikkasuunnittelijan tehtävää Kainuun rajavartioston esikunnassa.

- Vuoden 2014 alusta minut valittiin johtamisjärjestelmäupseerin tehtävään teknilliseen toimistoon ja tänä syksynä toimitopäällikön tehtävään. Vuodenvaihteessa teknillinen toimisto lakkautetaan ja siirryn

rajatoimistoon johtamisjärjestelmäupseeriksi, Ala-Hiiri kertoo.

Nykyisessä tehtävässä hänen vastuullaan on vartioston teknillisen alan asiat niiltä osin, kun niitä ei ole siirretty RVLE:n palvelualueen hoidettavaksi. Samalla hän hoitaa myös johtamisjärjestelmälään ja tietoturvallisuuteen liittyviä tehtäviä.

- Kainuun rajavartiosto on ollut ja on edelleenkin hyvä työpaikka. Uran aikana on ollut mielenkiintoisia tehtäviä ja varsinkin erilaisia projekteja, joita on voinut tehdä itsenäisesti. Haastavaa on se, että sijaista tehtävien hoidossa ei ole ollut vuosiin.

Ala-Hiiron mielestä vartioston esikunnassa on hyvä työilmapiiri, jolloin töiden tekeminen on mielekästä ja motivaatio säilyy, vaikka välillä kiire ja muutokset kysyvät henkisiä voimavaroja.

- Rajavartiosto on ollut koko työurani aikana muutoksen kourissa, eikä loppua tunnu näkyvän. Organisaatiota on koko ajan kevennetty ja henkilöstöä vähennetty. Jatkuvat hallintouudistukset kyllä näkyvät henkilöstön työmäärässä ja jaksamisessa. Palkkauksellisesti ura on ollut nousujohteinen, mutta vuodenvaihteessa tuleva siirtyminen rajatoimistoon on sellainen, missä tehtävän vaativuus laskee. Se on petty-

mys, mutta takuupalkka turvaa laskun osan aikaa ennen eläkkeelle siirtymistä.

Rikostorjujaa motivoi hajautetun työn mahdollisuus

Yliluutnantti **Mauri Nygård** on työurallaan opistoupseerikoulutuksen ja rajavartiostomalla suoritettujen työvuosien jälkeen suuntautunut rikostorjuntatoimialaan ja hankkinut siihen liittyvää perus- ja täydennyskoulutusta Poliisiammattikorkeakoulusta.

Tällä hetkellä hän työskentelee päätoimisena tutkinnanjohtajana ja oto-rikostiedustelu-upseerina. Nygårdin tehtävänä on johtaa Kainuun rajavartiostossa alueella esille tulleisiin rikosjuttuihin liittyvää esitutkintaa ja käynnistää tarvittava päätöksenteko. Työhön liittyy myös syyttäjän kanssa tehtävä yhteistyö.

- Rikostutkimat liittyvät paljastuneisiin väkivallarikoksiin, valtionrajarikoksiin ja muutamien kerran vuodessa paljastuneisiin laitoman maahantulon järjestämisrikoksiin. Lisäksi rajavartiosto tutkii paljastamansa luonnonvararikokset, joita ovat metsästys- ja kalastusrikokset sekä rajavalvonnan ja rajatarkastusten yhteydessä paljastuneet rattijuopumustapaukset.

Nygårdin työnkuvaan kuluu myös paikallistason viranomaistoimintaan (PTR eli poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö) osallistuminen koko hallintoyksikön alueella.

- PTR-toiminta on viime vuosina keskittynyt Kainuussa ja Koillismaalla ulkomaalais-, maastoliikenne- ja metsästysvalvontaan sekä rajanylityspaikoilla mm. liikennekelpoisuuden ja ajokuntoisuuden valvontaan. Lisäksi PTR-toimintaan liittyy myös viranomaisten järjestämä koulutus, josta esimerkkinä ovat huumausaineiden paljastamiseen koulutettujen koirien ja koiranohjaajien koulutustapahtumat.

Nygård kokee työnsä haasteellisenä ja vastuullisena.

- Omaan työmotivaatiota nostaa työtehtävien monipuolisuus. Tällä hetkellä työtehtävät eivät ole sidottu pelkästään toimistotöihin, vaan minulla mahdollisuus työskennellä kentällä. Toimistotöiden tekeminen "hajautetussa työssä" on lisännyt myös työmotivaatiota. Tällä hetkellä hajautettu työnteke on Rajavartiolaitoksessa mahdollistettu toista kertaa. Toivottavasti kyseinen työnteon muoto jatkuu myös tulevaisuudessa.

Kapteeni Esko Mantila ja luutnantti Mika Ala-Hiiri toteavat, että Rajavartiosto on ollut koko heidän työuransa ajan muutoksen kourissa, eikä loppua tunnu näkyvän.

Mikä on Kainuun Rajapäälyllystön tulevaisuus?

Kainuun Rajapäälyllystössä on 17 palveluksessa olevaa jäsentä, joista seuraavan viiden vuoden aikana eläkkeelle siirtyy yli puolet. Pitäisikö toimia Joensuun mallin mukaan ja yhdistyä Kajaanin Päälyllystöyhdistyksen kanssa vai yhdistyä yhdeksi rajan yhdistykseksi? Siinä onkin Kainuun Rajapäälyllystön ry:n hallitukselle ja jäsenistölle pohdittavaa.

- Asiaa pitää oikein tosissaan alkaa pohtimaan. Jäsenistöä siirtyä evp-jäseniksi useampi vuosittain eikä uusia jäseniä ole tullut enää pitkään aikaan. Toivon ja uskon, että nuorempi jäsenistö ottaisi tässä asiassa jo piakkoin ”härkää sarvista”, koska kysymys on heidän edunvalvontansa hoitamisesta tulevaisuudessa, kapteeni **Mika Kempainen** sanoo.

Hänen mukaansa niin Kainuun Rajapäälyllystön kuin Päälyllystöliitto ja rajan piiri ovat hoitaneet asiat tähän asti hyvin.

Kapteeni **Esko Mantila** säästää samoin äänenpainoin ammattiveljeään. Yli luutnantti Mauri Nygård ei halua ottaa kantaa puo-

leen eikä toiseen. Luutnantti Mika Ala-Hiiri puolestaan kannattaa sitä, että yhdistysjäsenyyden sijaan kaikki kuuluisivat henkilöjäsentinä suoraan Päälyllystöliittoon. Keskustelu on käynnistynyt – miten asiat järjestyvät, sen aika näyttää.

Yli luutnantti Mauri Nygård on täydentänyt työssään tarvittavaa ammattitaitoa perus- ja täydennyskoulutustautumalla Poliisiammattikorkeakoulussa. Kuva: Rajavartiolaitys

Tukipalvelumuutos toimii

Teksti ja kuva: Juha Susi

Rajavartiolaitys keskitti pääosan tukipalvelutehtävistä laitoksen esikunnan hoidettavaksi vuoden 2014 alusta. Tarkoituksena oli toimintoja keskittämällä hakea säästöjä ja yhdenmukaistaa toimintoja. Muutos koski yli kolmeasataa virkamiestä, joista osa oli Päälyllystöliiton jäseniä. Yksi heistä on Immolassa työskentelevä palvelualueen esimies, kapteeni **Frans Trygg**.

- Tehtäväni on nykyisin materiaalihallintoupseeri eteläisellä palvelualueella. Toimin Immolan palveluryhmän esimiehenä ja Onttolan palveluryhmän esimiehen esimiehenä. Ennen muutosta palvelin toimistoupseerina Kaakkois-Suomen Rajavartioston esikunnan teknillisessä toimistossa. Muutos näkyi kohdallani siirtona palveluiden tilaajasta palveluiden tuotantoon.

Trygg näkee tehdyn tukipalvelumuutoksen toimivana, kunhan kaikki vain omaksuisivat uudet toimintamallit.

Kapteeni Frans Tryggin mielestä henkilöstöresurssit ovat siinä määrin vähäiset, että töitä joudutaan jatkuvasti laittamaan kiireysjärjestykseen.

- Minun näkemykseni mukaan tukipalvelumuutos kokonaisuudessaan on ollut toimiva eikä sen vaikutukset ole juurikaan näkyneet tuettaville yksiköille.

Lievää huolta kuitenkin kannetaan.

- Toiveena on, että tukipalveluissa työskentelevien henkilöiden määrään muistetaan kiinnittää huomiota. Henkilöstötarpeet korostuvat kaikkein selvimmin esimerkiksi keittiöhenkilökunnan ja varastonhoitajien osalta. Nykyiset henkilöstöresurssit ovat siinä määrin vähäiset, että töitä joudutaan jatkuvasti laittamaan kiireysjärjestykseen. Tämä saattaa aiheuttaa palvelutuotantoon viiveitä, mikä näkyy suoraan asiakkaille. Täytyy myös muistaa, että joitain tehtäviä ei voi lykätä tuonemmaksi. Tämän päiväs-tä lounasta ei voi valmistaa ja tarjota vasta huomenna, palvelualueen esimies Trygg huolestuu.

Palveluiden taso on joiltakin osin saattanut hetkellisesti laskea ja sen myötä viiveet ovat voineet kasvaa. Tämä johtuu tuettavien alueiden laajentumisesta ja tukipalveluiden henkilöstöresursseista. Toiminnan sujuvuuteen vaikuttaa Tryggin mukaan myös se, että tuen tarvitsijat muistavat osoittaa tarpeensa uuden toimintamallin mukaiselle tukijalle.

- Suurempia muutostarpeita en ole havainnut. Joidenkin pienten alkuvaikeuksien ja epätietoisuuksien jälkeen toiminnan sär-mät ovat hioutuneet ja toimintatavat vakiin-tuneet.

Tukipalveluiden muutosvaiheessa palkka-ratkaisujen päätökset eli tehtävien luokit-telu kesti liian kauan. Tästä johtuen use-at henkilöt määrättiin tehtäviin tietämättä uuden tehtävän vaati-tasoa. Tämä aiheutti pettymyksiä, kun uudistuksen valmistelu-vaiheessa oletama oli, ettei tasolaskuja tulisi, mutta toisin kävi. Jotkut jäivät sopi-muksen mukaisen takuupalkkauksen piiriin.

- Itselleni palkkavaikutus edelliseen tehtä-vään verrattuna on positiivinen.

Miten käytännön työ on onnistunut, kun toi-mintoja nykyisin johdetaan Helsingistä?

-Vaikka esimieheni työpiste on Helsingissä, ei etäisyyksistä ole ollut haittaa. Olemme kuitenkin jatkuvassa vuorovaikutuksessa mm. viikoittain pidettävissä videopalave-reissa, joten tilannetietoisuus asioiden ti-lasta säilyy molemmiin puolin.

Toiminta on ollut luontevaa ja kitkaton-ta myös yhteistyökumppaneiden kanssa. Näistä tärkeimpiä ovat Puolustusvoimat ja Millog Oy. Yhteistyön perustat on luotu jo vanhan organisaatiomallin aikana.

- Tosin yhteistyökumppaneidenkin osalta on tapahtunut organisaatiomuutoksia ja näiltä osin olen päässyt tutustumaan uusiin henkilöihin ja toimintatapoihin vanhojen tut-tujen lisäksi.

Kapteeni Trygg näkee itsensä laiskana lii-ton perusjäsenenä.

- Voin vain esittää ISOT kiitokset niille jär-jestöaktiiveille, jotka jaksavat ajaa meidän kaikkien asioita eteenpäin. Tässä tosin täytyy muistaa, että asioilla on aina mon-ta puolta ja tehdyt päätökset eivät voi olla aina kaikille mieleisiä.

Samoin kiitokset kohdentuvat myös lehden suuntaan.

- Päälystöllehden koen edelleenkin tärkeä-nä viestintäkanavana ajankohtaisten asioi-den suhteen. Terveisiä vaan kaikille vanhoi-le kurssiveljille, Trygg toivottaa.

Rajavartiolaitoksen tukipalvelumuutos 1.1.2014 alkaen

- Henkilöstöalan, teknillisen alan ja taloushallinnon tehtäviä keskitet-tiin RVLE:n alaisuuteen.

- Tehtävät täytettiin halukkuuskysel-lyn perusteella.

- Muutos koski yli 300 henkilöä.

- Tehtäviä hoidetaan usealla eri paikkakunnalla hajasijoitettuna.

- Hallintoyksiköihin jätettiin henkilöis-töltään pienet teknilliset toimistot, jotka lakkautetaan ensi vuoden alussa.

Nauru on yksi erinomaisista mittareista arvioitaessa työhyvin-vointia. Raja- ja merivartiokoulun toimijoilla Pasi Könösellä, Janne Kalliolla, Jyrki Karhusella ja Jyrki Juvosella nauru on herkässä.

Puolustusvoimat kiristää sotilaiden kuntovaatimuksia – ”Huomattava osa ei täytä niitä”

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Jouni Nyström

Tällainen otsikko julkaistiin sanomalehti Keski-suomalaisessa 29.8. Taas kerran puolustusvoimat epäonnistui henkilöstönsä tiedottamisessa. Jutussa haastateltiin Puolustusvoimien koulutuspäällikköä eversti **Hannu Hyppöstä**, joka kertoi muutoksen johtuvan lähinnä nuorten heikentyneestä kunnosta. Puolustusvoimien tahtotila on saada sotilaiden fyysinen kunto vastaamaan nykyistä paremmin tehtäväkohtaisia vaatimuksia, iästä ja sukupuolesta riippumatta. Tavoitteena on, että koko henkilöstö on sijoitettavissa fyysisen kuntosaa ja toimintakykynsä perusteella sodan ajan tehtäväänsä koko palvelusajan. Tällä hetkellä vain muutamissa tehtävissä on määritelty fyysisen toimintakyvyn vaatimukset (esim. sukeltajat, lentäjät).

Nykytila vs. totuus

Kaikkien puolustushaarojen ja aselajien esikuntatehtävissä palvelevien sotilaiden kestävyyskunnan tavoitetasovaatimus on 42 ml·kg⁻¹·min⁻¹ tai 2 300 metriä 12-minuutin juoksutestissä. Tukitehtävissä toimivien sotilaiden tavoitetasovaatimus on 45 ml·kg⁻¹·min⁻¹ (noin 2 600 metriä 12 minuutin juoksutestissä). Vastaavasti liikkuvaan sodankäyntiin erikoistuvien joukkojen sotilaiden tavoitetasovaatimus on 50 ml·kg⁻¹·min⁻¹ (noin 2 800 metriä 12 minuutin juoksutestissä) ja erikoisjoukkoihin sijoitettavien sotilaiden 55 ml·kg⁻¹·min⁻¹ (yli 3 000 metriä 12 minuutin juoksutestissä). Taistelijoitten lihaskunnan on oltava sellainen, että he kykenevät säilyttämään toimintakykynsä vähintään 25 kilogramman painoisen lisäkuorman kanssa. (PEHENKOS asiakirja HH47/14.2.2011).

Vuonna 2014 sotilaista 53 % oli fyysisen kuntosaa puolesta sijoituskelpoinen erikoisjoukko-, liikkuvan taistelun ja tukijoukkotehtäviin. Toisin sanoen 47 % ammattisotilaista saavutti juoksutestissä tuloksen alle 2 600 m. Laki puolustusvoimista edellyttää ammattisotilasta ylläpitämään ammatti-

taitoaan ja kuntoaan tehtäviensä edellyttämällä tasolla. Otsikon voitaneen siis katsoa olevan oikeutettu ja antavan oikeaa informaatiota.

Temppu ja kuinka se tehdään

Puolustusvoimien henkilöstöstrategian tavoitetilassa Puolustusvoimilla on ammatitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö, joka on määrältään ja laadultaan riittävä sodan, erilaisten kriisien ja rauhanajan tehtävien täyttämiseksi. Tavoitetilaa tuetaan ottamalla käyttöön tehtäväkohtaiset fyysisen toimintakyvyn vaatimukset. Vaatimusten määrittämistä varten on pääesikuntajohtoisesti perustettu ohjausryhmä. Ohjausryhmätyöskentelyn tavoitteena on laatia toimenpidesuositus tehtäväkohtaisista vaatimuksista puolustusvoimissa vuodesta 2017 alkaen. Käytännön tasolla tämä tarkoittaa uudistunutta fyysisen toimintakyvyn testaus- ja seurantajärjestelmää, joka koostuu kaikille sotilaille yhteisistä testeistä sekä tehtäväkohtaisista testeistä, jotka korvaavat nykyiset kenttäkelpoisuustestit.

Keppi ja porkkana

Otsikon alkuosa on huolestuttava - kunto-testejä kiristetään. Eikö kannattaisi keskittyä niihin 15 %:iin ammattisotilaista, jotka eivät täytä kestävyyskunnan osalta edes

puolustushaarojen ja aselajien esikuntatehtävien tavoitetasoa? Siellä olisi tehtäväsarjaa: olisihan se motivoivaa, jos voisi juoksutestin alussa kuulla, että juostuasi 2 300 m sinut sijoitetaan sisäsiistiin esikuntahommaan. Voihan sen näinkin ajatella...

Jotta henkilöstö saataisiin sitoutettua tulevaan muutokseen, tulee henkilöstö aidosti huomioida jo suunnitteluvaiheessa. Ohjausryhmän osatehtävinä onkin mm. rakentaa kannustinjärjestelmä, kouluttaa liikuntalan henkilöstöä sekä kouluttaa esimiehiä tukemaan ja kannustamaan alaisten fyysisen toimintakyvyn kehittymistä.

Lisäisin listaan nykyisen vakuutusturvan kriittisen tarkastelun vastaamaan paremmin harjoittelua, työmatkaliikuntaa sekä itse suorituksia. Vaatimuksen nosto tulee lisäämään henkilöstön harjoittelutarvetta niin vapaa- kuin työajallakin. Nykyinen viikkoliikuntaoikeus työajalla ei siihen välttämättä riitä.

Ihan jännityksellä jään odottamaan työn lopputulemaa. Jos arvata saa, niin luulen, että 12 minuutin juoksutesti jää valikoimaan. Sitä vastoin toivon, että vauhditon pituushyppy poistuu lihaskuntotestin valikoimasta.

Niukkuutta tarjolla

Teksti: Jyrki Juvonen Kuva: Rajavartiolaitos

Kapteeni Jyrki Juvosen mielestä henkilöstön mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun on tulevana vuosina voimavara, jota kannattaa hyödyntää nykyistä enemmän.

Rajavartiolaitoksen taloudellinen tilanne on tulevana vuosina varsin haasteellinen. RVL:n toimintaan vaikuttavat jo aikaisemmin voimaan tulleet säästövelvoitteet ja sopeuttamishjelmat sekä nykyisen hallituksen suunnittelemat leikkaukset. Laitos on sopeuttanut toimintaansa omaehtoisesti pitkäjänteisellä suunnittelulla jo vuosia. Edessä ovat taas uudet tiukat sopeuttamistoimet, vaikka edellisten sopeuttamistoimien kaikki vaikutukset eivät ole vielä tiedossa. Rajavartiolaitokselle annetut määräraahakehykset ja säästövelvoitteet tarkoittavat noin 200 henkilötyövuoden vähennyksiä vuoteen 2020 mennessä. Näin suuren vähennyksen aikaansaaminen henkilötyövuosikehyksestä on vaikea tehtävä,

mikäli se tehdään ilman irtisanomisia tai lomauttamisia kuten Rajavartiolaitos on tähän saakka kaikista säästövelvoitteistaan selvinnyt. Laitoksen johdon aikaisempi linjaus tehdä leikkaukset ilman henkilöstön irtisanomisia ja lomautuksia on henkilöstön sitoutumisen ja työmotivaation kannalta hyvä toimintamalli.

Rajavartiolaitoksen suuret säästövelvoitteet tulevat näkymään todennäköisesti kaikkien työntekijöiden arjessa. Säästöjä ei voi enää hakea höyläämällä hiukan joka paikasta, vaan nyt joudutaan etsimään säästöjä pienistäkin menoeristä. Rajavartiolaitos on työnantajana pyrkinyt tekemään yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa hakiesaan ratkaisuja erilaisiin sopeuttamishelmiin ja säästövelvoitteisiin. Tämä yhteistyö

on tärkeää sekä erilaisten uusien ajattelutapojen ja ideoiden saamiseksi että henkilöstön sitouttamiseksi näiden ongelmien ratkaisuun.

Yhteisten suunnittelu- ja ideointitilaisuuksien toivoisi toteutuvan kaikilla organisaatio- tasoilla. Henkilöstön kokemusta kannattaa hyödyntää, sillä paras tietämys erilaisten sopeuttamistoimien käytännön vaikutusten arvioimiseksi löytyy usein kentältä, käytännössä työtä toteuttavien joukosta. Lisäksi työntekijän sitouttaminen muutokseen tapahtuu parhaiten, jos hän pääsee vaikuttamaan itseään koskeviin asioihin. Henkilöstön mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun on tulevana vuosina voimavara, jota kannattaa hyödyntää nykyistä enemmän.

Opistoupseerien tehtävä rakenne

Rajan hallintoyksiköissä on viime aikoina nimitetty opistoupseerien ylimpiin tehtäviin jatkokoulutettujen opistoupseerien sijasta maistereita. Opistoupseerien ylimmät tehtävät ovat perinteisesti olleet rajatarkastus- ja rajavartioasemien päällikkötehtäviä, joihin on vaadittu ammatillista kokemusta ja johtamistaitoa. Opistoupseerit ovat edustaneet näissä paikoissa pitkää kokemusta ja pysyvyyttä. Maisterin nimittäminen kokeneen opistoupseerin sijaan vaativaan päällikkötehtävään ei tulisi olla lyhytaikainen porras maisterin uralla, vaan päällikön tulisi edelleen edustaa pysyvyyttä työpaikalla. Toisaalta työnantajan menettely kertoo myös opistoupseerien määrän vähenemisestä organisaatioissa. Rajavartiolaitoksen tehtäväkenttä on laajentunut viime vuosina, jolloin opistoupseereille on tullut lisää vaativia tehtäviä muun muassa rikostorjunnan alalla. Kuitenkin opistoupseerien ammattitaitoa ja osaamista tulisi käyttää täysimääräisesti hyödyksi niin kauan kuin halukkaita ja kyvykkäitä opistoupseereita on hake- massa vaativampia tehtäviä.

Edunvalvonnan seuraajasuunnittelu käyntiin

Monissa Päällöstöliiton jäsenyhdistyksissä on jäsenmäärä pudonnut niin alhaiseksi, ettei yhdistysten pyörittäminen enää onnistu kunnolla. Tehtävät kasaantuvat samoille henkilöille. Yhdistysten tulisi rohkeasti ja riittävän hyvissä ajoin miettiä oman toimintansa perusteita ja mahdollisuuksia. Seu-

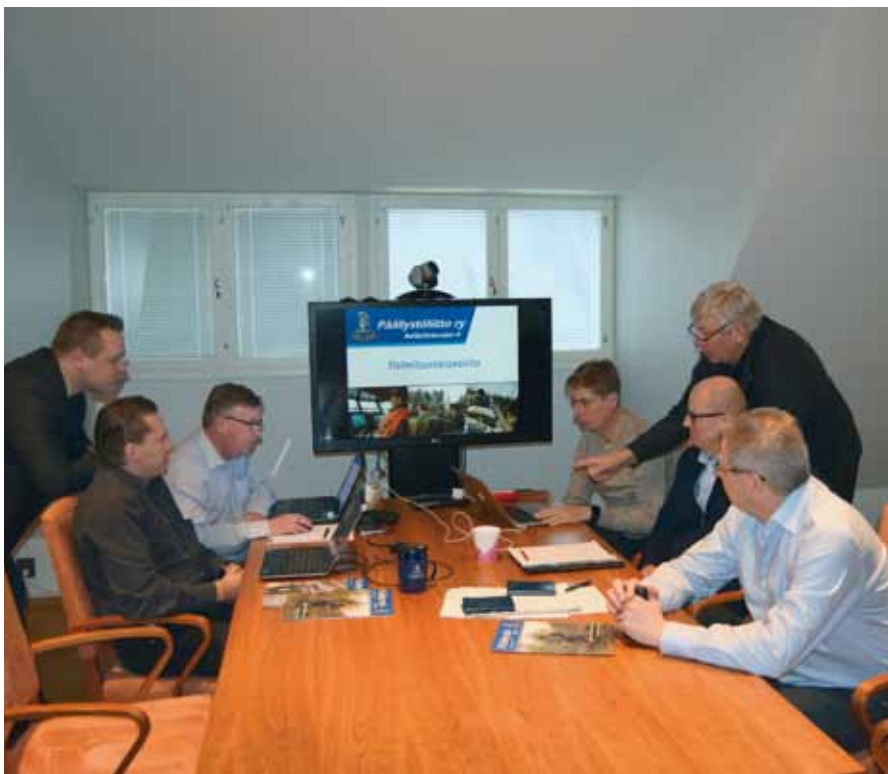
raajasuunnitelmien tekeminen yhdistysten keskeisimmille toimijoille on hyvä keino miettiä tulevaisuutta. Samalla tulee kartoitettua myös jäsentilanne ja mahdollisuudet muihin vaihtoehtoihin. Yhdistystoiminnan jatkaminen perinteiden tai byrokratian takia on turhaa, ja silloin pitää miettiä myös muita tapoja toimia Päälystölle jäsenenä. Erilaiset yhdistysten yhdistämiset tai jäsenyysmuotojen miettimiset ovat ajankohdaisia asioita tällä hetkellä rajan piirissä. Edunvalvontatehtävät ja niiden hoitaminen eivät ole sidoksissa paikallisen yhdistyksen toimintaan, vaikka edunvalvojien nimeäminen useimmiten tapahtuu paikallisyhdistyksen toimesta. Samalla tulee varmistaa edunvalvontatehtävien (luottamusmies ja yhteistoimintaedustaja) laadukas jatkuuus.

Neuvotteluilmapiiri on kunnossa

Rajavartiolaitoksen sisällä vallitsee tällä hetkellä hyvä ja asiallinen neuvotteluilmapiiri. Yhteistyö työnantajan kanssa yt-lautakunnassa, palkkalautakunnassa ja sopimustoiminnan seurantaryhmässä toimii asiallisesti. Vallitsevan ajan sopeuttamistoimet ja toimintojen supistamiset toki näkyvät sopimustoiminnassa siinä, että pöydällä on entistä enemmän niukkuutta ja karsintoja käsiteltävänä. Neuvottelukulttuuria ja -ilmapiiriä arvioitaessa tulee kuitenkin muistaa, että neuvoteltavat asiat eivät määrittele neuvottelujen toimivuutta, vaan neuvottelijat itse ja heidän toimintatapansa. Ilmapiiri voi olla hyvä ja toimiva, vaikka neuvoteltavat asiat eivät aina olisikaan kaikkien mielestä positiivisia.

Yhteistoiminnasta tehoja

Yhteistoiminnan tärkeyttä ei voi koskaan korostaa liikaa varsinkaan nyt, kun talous on kireällä ja vaaditaan toimintojen tehostamista sekä säästöjen aikaansaamista. Hyvä ja saumaton yhteistoiminta ei tule itsestään, vaan se vaatii kaikkien osapuolten näkemysten huomioimista. Yt-toiminnan käyttäminen pelkkänä tiedotuskanavana tai valmiiksi päätettyjen asioiden tuominen kokouksiin on puhdasta ajanhukkaa kaikille osapuolille. Työntekijöiden kuuleminen jo asioiden valmisteluvaiheessa voi tuoda arvokasta tietoa asioiden valmistelijoille ja päättäjille ennen päätöksentekoa. Aina kuulemisissa ei tule esiin mitään uutta tai kaikkia esityksiä ei voida ottaa päätökseen mukaan, mutta ainakin työntekijöille on annettu aito mahdollisuus esittää mielipiteitä, jolloin myös ”yhdessä tekemisen meininki” pitää paikkansa muutenkin kuin juhlapuheissa.

Toimitusneuvosto joutui miettimään, kuinka tarjota jäsenistölle edunvalvonnan keskeisimmät kohdat. Kuvassa vas. seisoo Jarno Pöntinen, Jukka Mäkinen, Matti Vihurila, oikealla edessä Arto Penttinen, Antti Kymäläinen, Juha Susi ja taustalla Samuli Vahteristo.

Edunvalvonta ja jäsen edellä

Teksti: Juha Susi Kuva: Sakari Vuorenmaa

Edellisessä numerossa väläytely lehden puolustushaara- ja virastoteemoituksen vaihtuminen on edennyt jo yksityiskohtaiseen suunnitteluun. Toimitusneuvosto kokoontui marraskuun loppupuolella suunnittelemaan kunkin numeron keskeisintä teemaa ensi vuodelle. Lehdet tulevat keskittymään liiton jäseniä koskeviin ja palveleviin edunvalvonnan tärkeimpiin aiheisiin. Aiheita miettiessä keskityimme kysymyksiin, miksi jäsen luki si tämän ja miten se mahdollisesti häntä palvelee.

Vuosi aloitetaan ajankohtaisella aiheella. Lehden ilmestymisen aikoihin käynnissä olevat kehityskeskustelut poikivat aina kysymyksiä edunvalvojillemme. Suoritusarvioinnit palkkausvaikutuksineen, osaamisen kehittäminen sekä kansainväliset tehtävät puhuttavat. Usein unohdetaan, että opistouseereita palvelee huomattavasti työnohjohtotehtävissä, jolloin keskusteluja joudutaan käymään myös esimiesroolissa. Vaikuttajien tapaamiset tarjoavat jäsenistölle näkökulmaa siitä, kuinka virastoissa

nähdään päälystölle edunvalvonta ja jäsenistö. Kysymykset keskittyivät meitä kiinnostaviin aiheisiin eivätkä nykyään niin muodikkaisiin klikkiotsikoihin. Vierailut joukko-osastoissa, pääluottamusmiesten palstat ja sidosryhmien osuudet säilyvät edelleen sisältösuunnitelmissa.

Edessä on joulukuu. Toivottavasti se tarjoaa aikaa hieman vetää henkeä ja viettää aikaa perheen parissa. Jouluna saa myös esittää lahjatoivomuksia, ja toimitusneuvostolla onkin sellainen jo valmiiksi mietittynä. Antakaa palautetta. ”Hei, hyvin te jatkät vedätte” -kommentit tuntuvat tietysti aina mukavilta, mutta uudet ideat ja toiveet juttuaiheiksi ovat tervetulleita kritiikkiä unohtamatta. Me toimitusneuvostossa puolestamme annamme teille entistä tuhdin lukupaketin vuodelle 2016. Emme lahjaksi, vaan vastineeksi.

Toimituksen puolesta toivotan kaikille lukijoille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

Vartiolentolaivueessa sopeuttamisohjelma etenee suunnitellulla tavalla

Teksti: Samuli Vahteristo Kuva: Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen mittavan talouden sopeuttamisohjelman puitteissa Vartiolentolaivueen tulee karsia vuosien 2013 - 2017 aikana toimintamenojaan pysyvästi noin 1,1 miljoonaa euroa vuodessa. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että uusien Super Pumien käyttöönoton myötä nousevat toimintameno- ja kustannukset tulee kattaa laivueen omin toimin siten, että kokonaiskustannukset pysyvät enintään aikaisemmalla tasolla. Vartiolentolaivueen apulaiskomentajana toimivan komentaja **Matti Lallukan** mukaan säästötoimet aloitettiin toteuttamalla laivueen organisaatiomuutos kesällä 2013. Tuolloin lentueet lakkautettiin ja perustettiin nykyiset kaksi komentajan alaisuudessa olevaa yksikköä: Lentotoimintayksikkö ja Lentotekninen yksikkö.

- Organisaatiomuutoksen sekä Rajavartiolaitoksen tukipalveluiden keskittämisen myötä esikunnan henkilömäärä laski huomattavasti osan henkilöstön siirtyessä RVLE:n kirjoille ja varsinkin lentotekniikan osalta henkilöstön siirtyessä Lentoteknisen yksikön johto-osaan. Uuden organisaation myötä hallintoa ja suunnittelua on voitu keskittää merkittävästi.

Komentaja Lallukan mukaan sopeuttamisohjelmaan puitteissa tehdään vielä monia toimenpiteitä.

- Ensi vuoden alusta alkaen luovutaan kokonaan tukikohtaupseereista (3), jolloin hallintoon sitoutuva työpanos vähenee entisestään. Lisäksi Rajavartiolaitoksen päätös kaikkien hallintoyksiköiden teknillisten toimistojen lakkauttamisista merkitsee laivueen osalta sitä, että esikuntaan kuuluva järjestelmäsuunnittelija siirtyy RVLE:n kirjoille. Helsingin ja Turun ilma-aluskorjaamoiden yhdistäminen tapahtuu Helsinki-Vantaalle siirtymisen yhteydessä. Tukikohdan on määrä valmistua talvella 2017.

- Korjaamoiden yhdistämisen myötä laajempi korjaamotasoinen huolto, varastotoiminnot sekä lentokelpoisuuden hallinta (CAMO) keskitetään Helsinki-Vantaalle. Turussa ja Rovaniemellä säilyy päivittäisen lentotoiminnan edellyttämä huoltohenkilöstö ja tukikohdissa tehdään tulevaisuudessa pienempiä linjahuoltoja. Ulkoistettu huoltotoiminta

Komentaja Matti Lallukan mukaan Vartiolentolaivueessa sopeuttamisohjelman vaikutukset ulottuvat tavalla tai toisella jokaiseen työntekijään. Luutnantti Janne Grotenfelt siirtyi Turusta Helsinkiin ja siirron aiheuttamat järjestelyt onnistuivat odotettua paremmin.

on jatkossakin nykyisellä tasolla eli lentokoneiden vuosihuollot sekä helikoptereiden isommat huollot sekä merkittävät muutostyöt teetetään sopimushuoltolina, Lallukka kertoo.

Kokonaisuudessa laivueen organisaatiomuutos vaikuttaa tavalla tai toisella jokaiseen laivueen työntekijään, joten hyvin merkittävästä uudistuksesta on kyse.

- Siirtojen kokonaismäärä jää alkuperäistä arviota selkeästi pienemmäksi. Turusta Helsinkiin on siirretty tähän mennessä viisi henkilöä, ja ainoastaan yhden henkilön osalta kyseessä oli ns. pakkosiirto. Korjaamon yhdistämisen myötä siirtyi vielä 2 - 3 henkilöä/tehtävää Turusta Helsinkiin, Lallukka sanoo.

Tähän mennessä paikkakunnalta toiselle siirtyneet ovat yhtä lukuun ottamatta muutaneet pääkaupunkiseudulle. Koko laivu-

een henkilöstöä käytetään työtarpeiden mukaan keskitetysti suunnitellen ilman tukikohtarajoja, joten käytännössä osa työpäivistä on voitu myös tehdä kotipaikkakunnalla siirrosta huolimatta.

Vartiolentolaivueen toimintaresurssit ja henkilöstö tulevat komentaja Lallukan mielestä riittämään sopeuttamistoimien jälkeenkin.

- Pystymme hoitamaan meripelastusta ja muita pelastustehtäviä sekä merialueen ja itärajan valvontaa, mihin kykyyn suoritettavilla toimenpiteillä ei ole juuri vaikutusta. Tältä osin Rajavartiolaitoksen lentotoiminnan toteutus tulevaisuudessa on turvattu, mutta mahdolliset vielä tulevat toimintamenojen lisäleikkaukset vaikuttavat mahdollisuuksiin ylläpitää nykyistä suorituskykyä ja valmiutta.

Luutnantti **Janne Grotenfelt** on yksi 28:sta Vartiolentolaivueessa palvelevasta opistoupseerista ja kuuluu uudelle paikkakunnalle muuttamaan joutuneiden joukkoon.

- Urani alusta saakka palveluspaikkani oli Vartiolentolaivueen Turun tukikohta. Viimeksi toimin Turussa lentoteknisen toimiston päällikkönä, ja sain toukokuussa siirron laivueen Helsingin tukikohtaan. Tehtäväni pysyi samana, Grotenfelt kertoo.

Grotenfeltin siirtymistä helpotti se, että hän tunsu entuudestaan hyvin suuren osan uuden työpaikan väestä.

- Vastaanotto on ollut positiivista. Monet ovat tulleet kyselemään tuntemuksiani siirrostai juttelemaan muutenkin. Näppituntuma toimiston toimintaan ei ole tietenkään niin hyvä kuin Turussa työskennellessä. Kolmesta alaisestani kaksi jäi Turkuun.

Grotenfeltin siirtoajankohdan määrittävät uuden huollonhallintaohjelman käyttöönotto ja valmistautuminen vastaanottamaan kahta uutta Super Pumaa Helsingin tukikohtaan ensi keväänä.

- Yksi tehtävistäni on saada siirrettyä tietämystäni konetyypistä tänne Helsinkiin. Tosin tämä osa-alue on vasta alkamassa. Olen käynyt useasti siirtoni jälkeen Turussa kouluttamassa huollonhallintaohjelmaa. Nykyisin hoidan pääsääntöisesti puhelimitse sen, mikä ennen onnistui kävelemällä viereiseen huoneeseen. Olemme myös hyödyntäneet videoneuvottelumahdollisuuksia melko paljon, Grotenfelt toteaa.

Vartiolentolaivueen Helsingin ja Turun ilmalusukorjaamot yhdistetään uuden tukikohdan valmistuttua vuonna 2017.

- Tämänhetkisen urasuunnitelman mukaan siirryn korjaamopäälliköksi nykyisten korjaamopäälliköiden eläköityessä. Siinä mielessä tiesin päätyväni Helsinkiin jossain vaiheessa, vaikka pääkaupunkiseudulle en ole koskaan halunnutkaan. Siirron ajankohta kuitenkin yllätti, sitä en voi kiistää, sillä kuvittelin sen tapahtuvan paljon myöhemmin. Grotenfelt sanoo siirron onnistuneen oman perheensä kohdalla hyvin, mutta hän korostaa, että jokaisella siirtyvällä ovat omat huolensa ja järjestelynsä.

- Jokaisella siirtyvällä on oma tarinansa. Rehellisesti on sanottava, että henkilöstön osalta sopeuttamisohjelman tuomat muutokset organisaatiossa, niin tapahtuneet kuin suunnitellut, ovat luoneet työpisteisiin epävarmuuden ilmapiiriä. Epätietoisuus tulevasta hiertää varmaan useammankin mieltä. Osa joutuu miettimään, tuleeko siirto ja milloin se mahdollisesti tapahtuu. Omalta osaltani tuo epävarmuus päättyi siirtopäätöksen saamiseen. Organisaatiomuutokseen liittyen tiedottaminenkaan ei ole ollut kaikilta osin riittävää. Tietysti työnantajan puolustukseksi on huomioitava,

Jokaisella siirtyvällä on oma tarinansa

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

että suunnittelukin etenee tällaisessa mittavassa muutoksessa vaihteittain ja muuttuvia tekijöitä on paljon.

Grotenfeltiä pitkä työmatka tai erillään asuminen eivät houkuttaneet, ja siirtosuunnitelman julkaisun jälkeen hän keskusteli laivueen komentajan kanssa erilaisista vaihtoehtoista.

- Sain myös vaimoni suostuteltua muuttoajatuksen taakse. Eniten meitä askarrutti Mynämäellä sijaitsevan omakotitalon myynti. Kaupantekoprosessi oli vielä kesken, kun siirtopäivä tuli. Muutimme aluksi Santahaminaan Rajavartiolaitoksen vuokra-asuntoon. Kesällä onnistuimme saamaan talomme myydyksi, jonka jälkeen melko pikaisesti löytyi sopiva omakotitalo Tuusulasta ja muutimme uudelleen. Pääkaupunkiseudulla talot ovat kyllä varsin kalliita Turun seutuun verrattuna eli piti ottaa melko reippaasti lisää asuntolainaa. Turun suunnalle jäi paljon ystäviä, eikä kaikille harrastusleikaan ole vielä löytynyt uutta harjoituspaikkaa. Tosin aika on mennyt muutoissa ja talon järjestelyssä, Grotenfelt kertoo.

Joustavien työaikamuotojen käyttöönotto helpottaisi pakkosiirrettyjen arkea

Luutnantti **Harri-Pekka Rauhalan** kohdalla muutos merkitsee tehtäväkuvan muuttamista, sillä nykyinen teknisen toimiston toimistoupseerin tehtävä vaihtuu myöhemmin huoltoryhmän johtajan tehtäväksi. Korjaamotoiminnan keskittäminen Helsinkiin on Rauhalan mukaan jo heikentänyt Turun korjaamon toimintaedellytyksiä.

- Viimeisten vajaan kahden vuoden aikana tekniikan henkilöitä on siirretty Helsinkiin Malmin korjaamolle etupainotteisesti ja tämä on syönyt resursseja Turusta. Yksi

Luutnantti Harri-Pekka Rauhalan mukaan suunnitelmat elävät. Asianomaiset saavat tiedon nyt siirroista pääasiassa asiakirja-arkiston kautta. Toivoisin, että jokaisen kanssa käytäisiin asioista keskustelua henkilökohtaisella tasolla.

henkilö on myös irtisanoutunut. Tämä on johtanut siihen, että suurimpaan osaan huolloista joudutaan komentamaan tekijät Malmin korjaamolta.

Rauhalan mukaan osa henkilöistä haki siirtoa Turusta Helsinkiin, ja heille se oli toivottu siirto, mutta osa kokee paikkakunnan vaihdoksen pakkosiirtona.

- Ihmiset eivät tällä hetkellä kovin paljon juttule siitä, miten tuleva siirto omaan elämään vaikuttaa. Väistämättä muutokset vaikuttavat perheellisten ihmisten mielialaan. Moni joutuu miettimään, miten tästä eteenpäin. Nyt käydään vain töissä ja yritetään selvittää niistä tehtävistä, joita eteen tulee.

Rauhalalle on työkalvereitten kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta herännyt aavistus siitä, että ammattiosaamista menetetään muutoksessa.

- Kaikki eivät tule siirtymään eläkkeelle RVL:n palveluksesta. Paikkakunnan pakko-vaihdos ja eläkeiän nostoaiheet vaikuttavat varsinkin nuoremman polven ajatuksiin. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan nyt jo siirrettyjen kuuden lisäksi vielä viisi henkilöä tulee siirtymään Turusta Helsinkiin ja kaksi toiseen suuntaan.

Rauhalan mielestä muutosvaiheessa olisi otettava käyttöön joustavat työaikamuodot mahdollisimman laajasti ja tasapuolisesti, varsinkin pakkosiirrettävien osalta. Samoin tiedottamista on tehostettava niin, että jokainen saisi jatkossa tarkkaa ja luotettavaa tietoa omasta siirtopäivästä.

Kainuun prikaati kohottaa valmiuttaan

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Kapteenikaksikko Mika Suominen ja Pauli Rossinen kantavat huolta Kainuun opistoupseerien työssä-jaksamisen lisäksi urapolkujen mahdollisuuksista.

Eversti **Vesa Virtanen** otti Kainuun prikaatin komentajan tehtävät vastaan lokakuun lopussa, mutta hänellä on jo vahva kuva johtamastaan maavoimien yhdestä valmiusyhtymästä – hyvältä näyttää.

- Olen komentajan tehtävät vastaanottaessani tutustunut nopealla aikataululla Kainuun prikaatin toimintoihin ja infrastruktuuriin. Täällä perusasiat ovat hyvässä kunnossa ja kaikesta näkee, että joka saralla on tehty määrätietoista työtä prikaatin tulokunnan eteen. Henkilökunta on onnistunut erinomaisesti työssään, ja varusmiesten motivaatio ja osaamistaso ovat korkealla, kalusto on huippuluokkaa ja harjoitus- sekä kasarmialueet ovat kunnossa. Yksi keskeisistä asioista, joita eversti Virtanen aikoo viedä omalla komentajakaudellaan entisestään eteenpäin, on joukko-osaston valmius ja kyky hoitaa maanpuolustus uudella laajalla vastuualueella, joka idässä ulottuu aina Kuusamosta Kesälahdelle ja lännessä listä Kalajoelle.

- Ensi vuonna koulutetaan mittava reserviläisten joukko. Noin 4 100 reserviläiselle verestetään toiminta sa-tehtävässä. Lisäksi tavoitteena on järjestää yhteisharjoituksia ruotsalaisten kanssa. Aiemmin Suomi on tehnyt yhteistyötä Ruotsin kanssa kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja yhteisharjoituksia on pidetty ilma- ja merivoimien kanssa. Ensi vuonna myös maavoimat on mukana tässä yhteistyössä.

Kainuun prikaatin henkilöstöä on osallistunut kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin. Virtasen mielestä jokaisen sotilaan olisi hyvä käydä ainakin kerran uransa aikana kansainvälisissä tehtävissä ja hyödyntää sieltä saatu kokemus.

Kainuun prikaati

- Kainuun prikaati on varusmiesmäärältään Suomen suurimpia joukko-osastoja ja Maavoimien valmiusyhtymä. Varuskunta sijaitsee noin kolme kilometriä Kajaanin keskustasta etelään. Kainuun prikaatin johtovastuulla ovat myös aluetoimistot Oulussa, Kuopiossa ja Joensuussa.
- Prikaati kouluttaa varusmiehistä ja reserviläisistä Pohjois-Suomen erityisolot hallitsevia joukkoja.

- Prikaatissa suorittaa varusmiespalveluksensa vuosittain noin 3 800 varusmiestä, ja ensi vuonna myös kertausharjoitusten määrä kasvaa. Suunnitelmissa on kouluttaa noin 4 100 reserviläistä.
- Kainuun prikaatin tehtävänä on myös huolehtia puolustusvalmiuden ylläpitämisestä ja kehittämisestä Väli-Suomessa.
- Varuskunnassa työskentelee yhteensä yli 600 henkilöä. Prikaati on Kajaanin kolmanneksi suurin työnantaja.

- Kaikki ulkomailla opittu ei sovellu siirrettäväksi sellaisenaan kotimaan puolustukseen. Ulkomaan komennus avaa kuitenkin silmät esimerkiksi siitä, miten erinomainen meidän asevelvollisuusjärjestelmämme on. Sen lisäksi, että asevelvollisuus tuottaa laajan reservin, siitä on hyötyä yksilölle ja yhteiskunnalle laajemminkin.

Virtanen tiedostaa, että henkilöstö on jo nykyisellään kovilla, ja tahti vain kiihtyy, kun katse kääntyy vuoteen 2016.

- Henkilöstötilanne näyttää paperilla kohutuilliselta, mutta osa on kansainvälisissä tehtävissä, kurssilla hakemassa uutta oppia tai muista syistä poissa rivivahvuuksista. Kasvava kertausharjoitusmäärä ja suuret varusmiesmäärät pitävät huolta siitä, että työtä riittää. Haaste on siinä, miten henkilöstö jaksaa.

Osaamisen siirtäminen vaatisi aikaa

Kainuun prikaatissa palvelee 116 opistoupseeria, ja määrä vähenee tasaisesti vuosi vuodelta. Vaativimmat opistoupseeritehtävät laitetaan Virtasen mukaan avoimeen hakuun ja muut täytetään seuraajasuunnitelman mukaan joko opistoupseerilla, aliupseerilla tai upseerilla.

- OTV 7-luokasta alkaen avautuvat paikat laitetaan avoimeen hakuun. Perusyksiköissä on enää muutamia opistoupseereita, mutta huolto- ja esikuntatehtävissä sitäkin enemmän. Ongelmana osaamisen siirtämisessä on se, ettei tehtävää jättävän ja vastaanottavan ole mahdollista lyhyessä vaihtoajassa siirtää kaikkea tietotaitoaan.

Eversti Virtanen on saanut sen käsityksen, että Puolustusvoimauudistuksen eri vaiheissa Kajaaniin siirtyneet ovat sopeutuneet hyvin. Varuskuntaan muutto tuotti Virtaselle yllätyksen, sillä Senaatti-kiinteistöillä oli yllättävän vähän tarjolla työsuhte-asuntoja.

- Varuskunnan tuntumassa sijaitsevista kahdesta kerrostalosta ei ole juurikaan tarjota asuntoa tulijalle, vaan asunnon joutuu vuokraamaan vapailta markkinoilta. Osa kerrostalon isoista asunnoista on muutettu tilanteen helpottamiseksi pienemmiksi yksioiksi. Sain oman asuntoasiani järjestyseen, kun pääsin muuttamaan edelliseltä komentajalta prikaatikenraali Jukka Sonniselta vapautuvaan asuntoon.

Eversti Virtanen ei vielä ensimmäisen Kainuun prikaatin työviikkonsa aikana ole ehtinyt tavata henkilöjärjestöjen edustajia, mutta hän sanoo kuuntelevansa heidän asioitaan herkillä korvalla.

- Komentajana kannan huolta alaisten hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Avoin keskustelu lisää molemminpuolista luottamusta. Tässä suhteessa komentajan oven kynnyks on matala, Virtanen summaa.

Kainuun alueen päällystöliittolaiset edustajat kapteeni Mika Suominen ja kapteeni Pauli Rossinen piipahtivat esittelytymässä viikon Kainuun prikaatia johtaneelle eversti Vesa Virtaselle. Jatkossa komentaja lupasi tavata kaikki henkilöjärjestöt paremmalla ajalla.

Kasvava työtaakka huolettaa luottamusmiestä

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Kainuun prikaatin talousvaraston päällikkö ja materiaalikeskuksen varapäällikkö, kapteeni **Mika Suominen** on toiminut kuusi vuotta myös luottamusmiehenä. Hänen mukaansa Kainuun prikaatin henkilöstön keskuudessa vallitsee hyvä henki, mutta henkilöstön määrä ei ole riittävä nykyiseen työmäärään nähden.

- Olen huolissani siitä, miten henkilöstö selviää ensi vuonna lisääntyvien kertausharjoitusten tuomasta lisätyötaakasta, kun jo nykyiselläänkin joidenkin kohdalla työkuorma on lähes kestämaton.

Suomisen mukaan suuri merkitys on käytössä olevilla joustavilla työajoilla, jotka osaltaan helpottavat henkilöstön paineita sovittamalla työ- ja perhe-elämän vaateet keskenään.

- Joustavien työaikojen käyttöönotosta pitää kiittää työnantajaa ja toisaalta myös Päällystöliittoa, joka on onnekkaasti ajanut eri työaikamuotojen käyttöä.

Vähäisten erimielisyyksien hoitaminen prikaatin johdon kanssa on sujunut kitkatta. Suomisen mukaan luottamusmiehen puoleen käännytään eniten tehtäväkuvausten osalta.

- Asioiden tapana järjestäytyä. Teen yhteistyötä Upseeriliiton luottamusmiehen kanssa ja pyydettäessä annan neuvoja kaikille henkilöstöryhmien edustajille. Käyn vähintään kerran vuodessa luottamusmieskou-

lutuksessa, joten työlaainsäädäntö ja sopimustekstit ovat hyvin hallinnassa. Jotkut esimiehetkin kysyvät sopimuskoukeroihin liittyviä asioita. Se on mielestäni parempi tapa kuin käskä vääriin ja sitten jälkeensä saattaa asioita oikeille raiteille, Suominen sanoo.

Opistoupseerien kohdalla hän näkee suurimpana epäkohtana perusyksikön vääpeleiden vaati-luokan, joka on työtaakkaan, vastuuseen sekä yksikön vanhimman kouluttajan ja kasvattajan roolissa toimimiseen nähden liian alhainen.

- Erityisesti olen pannut merkille perusyksiköiden vääpeleiden työtaakan. Vahvuudet yksiköissä ovat suuria, ja neuvoja ja ohjeita pitää antaa niin varusmiehille kuin henkilökunnalle. Yksikön vääpelin työtä ei palkkauksellisesti arvosteta tarpeeksi, vaikka lähes jokainen tiedostaa, miten tärkeässä roolissa hän toimii.

Kainuun prikaatissa on enää vähän opistoupseereita perusyksikkötasolla siirtämissä osaamista nuoremmille kouluttajille. Monet yksiköissä toimivista haluavat siirtyä vaativampiin tehtäviin muualle.

- Koulutuspuolella ei ole opistoupseerille urapolkua. Näkisin, että ainakin joissakin yksiköissä pitäisi olla opistoupseeri varapäällikkönä. Se motivoisi jatkamaan perusyksikössä pidempään, Suominen sanoo.

Kapteeni Pauli Rossisen mielestä henkilöstön työkuormaa pitäisi saada vähennettyä.

Seuraajasuunnitelmassa on huomioitava uraputki

Teksti ja kuva: Samuli Vahteristo

Kainuun prikaatin koulutusosastolla osastoupseerina ja teknisen sektorin johtajana toimiva kapteeni **Pauli Rossinen** on vuosikausia luotsannut Kainuun Päälystää puheenjohtajana. Hänen mukaansa jäsenet ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä työssään.

- Jäseniämme kuunnellaan työyhteisöissä ja heidän näkemyksiään otetaan huomioon päätöksenteossa. Työtahti vain on kiireistä ja liiallinen työkuorma tuo jaksamisen saralle haasteita – jopa ongelmia. Työntekijälle on henkisesti raskasta, jos joutuu jatkuvasi toteamaan, ettei ehdi tehdä kaikkea sitä, mitä arkinen työ tehtävänhoitajalta edellyttää tai joutuu tinkimään työnsä laadusta. Palvelusturvallisuuteen liittyvät asiat ovat nähdäkseni kunnossa. Se vaara tiukan työtahdin vuoksi aina piilee, että kuormitettuna ja väsyneenä voi virheitä sattua.

Viime vuosina on saatu korjausta myös tehtävien vaati-luokituksiin, ja nyt ne ovat suhteellisen hyvin kunnossa.

- Toki yksittäisten tehtävien osalta korjaus-tarve on ilmeinen, Rossinen toteaa.

Hänen mukaan prikaatin henkilöstöosastolla on työn alla ura- ja seuraajasuunnittelu koko prikaatin henkilöstöstä. Toteutues-saan tämä olisi selvä edistysaskel.

- Seuraajasuunnitelman pitäisi olla valmis seuraaviin kehityskeskusteluihin mennessä, jolloin saadaan myös henkilön oma nä-

kemys asiaan. Näen, että opistoupseerien uralla etenemisen mahdollisuus pitää turvata seuraajasuunnitelmaa valmisteltaessa etenkin vaativampien tehtävien osalta. Se on työmotivaatiokysymys, joka pitkällä tähtäimellä tuo etua niin tyytyväiselle työntekijälle, koko Kainuun prikaatin työyhteisölle ja tätä kautta myös työnantajalle.

Rossinen on ollut paikallisen yhdistyksen hallinnossa eri tehtävissä lähes valmistumisestaan lähtien ja viisi viimeisintä vuotta puheenjohtajana. Yhdistyksessä on jäseniä noin 130.

- Vuoden 2016 alusta yhdistyksen puheenjohtajana aloittaa yliluutnantti Sami Kahilakoski. Hallituspaikoille on aina innokkaille ja aktiivisille paikka löytynyt. Henkilöedustajamme ovat osallistuneet aktiivisesti liiton järjestämään koulutukseen, kokouksiin ja puheenjohtajapäiville. Asioitamme ja ajatuksiamme on viety näin eteenpäin henkilöille, jotka istuvat liitossa piikkipaikoilla, Rossinen kertoo.

Yhdistyksen suurin yhteinen tapahtuma on jouluruokailu, joka järjestetään avec-tapahtumana. Tarvittaessa järjestetään tiedotustilaisuuksia lähinnä yhdistyksen tili- ja vaalikokouksiin liittyen.

- Tulevalle vuodelle ollaan kaavailemassa toista yhteistä tapahtumaa jouluruokailun lisäksi, mikäli jäsenkyselyn tulos antaa sille suinuksensa, Rossinen kertoo.

Kiire luo työyhteisöön painetta

Kapteeni **Eino Kontiola** palvelee toimistoupseerina Kainuun prikaatin esikunnan koulutusosaston suunnittelusektorilla vastualueenaan varusmiesten ja reserviläisten huollon koulutuksen suunnittelu.

- Koen työni koulutusalan näköalapaikaksi, eikä pelkästään huollon, vaan myös muiden aselajien osalta, sillä työt tehdään usein projektiluontoisesti yhteistyössä muiden aselajipuseerien kanssa. Kertausharjoitusten ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen suunnittelun ja toteutuksen osalta yhteistyötä tehdään myös eri reserviläisjärjestöjen kanssa. Lisäksi prikaatin kansainvälinen harjoitustoiminta on sektorin suunnittelu- ja valmisteluvastuulla.

Työn mielekkyyttä on erityisesti lisännyt se, että hän on voinut joustavasti sovittaa työajat kodin aikataulun mukaan, tietysti työnantajan määrittämien aikarajojen puitteissa.

- Olen sovittanut työpäivän alun nuorimman pojan koulun alkamisaikojen mukaan, mikä on lyhentänyt koulukuljetuksessa olevan päivää.

Kontiola pitää työtehtäviinsä nähden vaati-luokkaa alimitoitettuna. Hän on takuupalkalla tämän vuoden loppuun.

- Palaan 2016 mielelläni huollon alipuseerikurssin johtajaksi.

Kontiola on aistunut, että jatkuva kiire luo työyhteisöön painetta ja samalla osin heikentää kaikkien henkilöstöryhmien työtyytyväisyyttä.

- Perheestä erillään asuvat ovat ryhmä, joille täytyy hattua nostaa, sillä reppurin elämä ei ole kaksista kotona eikä töissä. Onneksi puolustusvoimissa seurataan henkilöstön jaksamista ja työterveyshuolto on siinä mukana. Työjärjestystä ja tehtäviä on tarkasteltava kriittisesti, sillä byrokratian karsimiselle on todellakin pikainen tarve, muuten väki uupuu.

Kontiola on pyytänyt luottamusmiehen apua tehtävänkuvaukseen liittyvissä ongelmatapauksissa - ja monesti on apu löytynyt, siitä kiitos heille. Hän on paikallisyhdistyksen hallituksessa varajäsenenä.

- Tulevalle kaudelle on paikka varattu hallitukseen, ja järjestäytymiskokouksessa lyödään lukkoon tuleva pesti. KAJPY:n toiminta on mielestäni hyvällä mallilla, mutta haasteena on, kuten muissakin yhdistyksissä, jäsenistön aktivoiminen. Väistyvä puheenjohtaja on kantanut ison vastuun yhdistystoiminnassamme. Toivottavasti hän jää mentorimaan tulevaa yhdistyksen hallitusta, jotta saadaan kokemus ja tuoreen hallituksen uudet ideat saman pöydän ääreen.

Yksikön vääpelin työmäärä on kasvanut

Kainuun prikaatin Huoltokomppanian vääpeli, yliluutnantti **Vesa Ollikainen** oli lähdössä sotaharjoitukseen, mutta häneltä riitti 15 minuuttia aikaa Päälystöllehden haastatteluun.

Toimittajan kysymyksiin vastaamisen ohella Ollikainen neuvoi ja ohjasi kahdeksaa varusmiestä, kävi keskustelua muutaman yksikön henkilökuntaan kuuluvan kanssa ja vastasi puhelimeen useita kertoja. Tuo lyhyt haastatteluhetki osoitti, miten tärkeä perusyksikön vääpelin rooli on – pitää olla tavoitettavissa koko ajan. Myönteistä oli nähdä, että Ollikaisen neuvoista huokui varmuus ja valoisa asenne, joka on hyvälle kasvattajalle ominaista.

Ollikaisen työsarkaan kuuluu yksikön hallinnollisten tehtävien lisäksi kouluttamista.

- Toimin kouluttajana mm. sotilaskeittäjäkurssilla, pohjoisen alueen miehistökurseilla ja JOTU- joukossa harjoituskaudella elintarvike- ja vesitäydennysryhmän kouluttajana. Tulen aamulla työpaikalle aikaisin, jotta varusmiehet ehtivät käydä kertomassa huolistaan ennen palveluksen alkamista. Lisäksi päivään kuuluu nuorempien sotilaiden opastaminen, kouluttaminen ja kasvattaminen isällisessä roolissa.

Ollikainen kokee työnsä sen monitahoisuuden vuoksi haasteelliseksi. Työtaakkaa kasvattavat yksiköiden suuret vahvuudet.

- Työni vaati-luokka ei mielestäni ole kohdal-

laan. Yksikön varusmiesvahvuus on noussut ja sitä kautta hallinnollinen perustyö. Yksikön vahvuus on hieman alle 300 miehistökurssien aikana. Varusmiehet joudutaan majoittamaan 2 - 3 eri yksikön tiloihin. Erilaisia tukitehtäviä on jatkuvasti. Asevelvollisten rahaliikenteen hoitaminen vie paljon aikaa, koska erilaisten korvausten maksaminen on lisääntynyt.

Ollikaisen mukaan kukaan ei ole tyytymätön sellaiseen tehtävien kiertoon, jossa vaati-luokka alentaa palkkatasoa.

- Omalla kohdalla ei sinänsä ole kiviä kengissä, mutta vääpelin OTV-luokka ei vastaa nykyisen tehtävän tuomia vaateita.

Kapteeni Eino Kontiolan mielestä nousujohteinen palvelusura kannustaa parempaan suoritustasoon.

Yliluutnantti Vesa Ollikainen pitää nykyisiin tehtäviinsä nähden vääpelin OTV-luokkaa liian matalana.

Mihin olemme menossa?

Teksti: Pirkko Lokinperä Kuva: Samuli Vahteristo

Mihin oikeasti elämämme meitä vie? Tuntuu siltä kuin olisimme vellovasa virrassa tai hirmumyrskyn kourissa. Elämänmeno kiihtyy yhä hurjempaan vauhtiin. Ohitamme huomaamatta toisemme... hyväksymmekö oikeasti tällaisen? Näin joulun aikaan on hyvä pysähtyä ja miettiä, mitä oikeasti elämältä haluamme - kiirettä, vauhtia ja ohikiitäviä kasvoja vai kiireettömyyttä, turvallisuutta ja lämpimiä sylejä?

Näin järjestökentän näkökulmasta tuntuu siltä, että olemme unohtamassa vanhat hyvät tavat ja ajat. Nykyaajan elämänmenolla selitämme uudet "kylmät" toimintamallit hyväksyttäväksi. Perinteet joutuvat romukoppaan ja tässä ja heti, minulle kaikki - toimintamalli on huomaamatta otettu käyttöön. Miksi ei enää nähdä sitä, että yhteistyössä ja erilaisuudessa on voimaa? Toinen toistaan tukien voisimme saavuttaa paljon suurempia asioita, kuin voimme kuvitellakaan. Kilpailu jäsenistä on kovaa: jollen juuri minä

hyödy tästä juuri tällä hetkellä, minun ei kannata lähteä mukaan. Enää ei osata katsoa eteenpäin, ehkä huomenna asiat voisivat olla toisin. Samoin kateus tahtoo hiipiä puseroon. Koska minä en ole saanut tuota, niin myöskään toiselle ei sitä voi suoda. Valitettavasti usein näin on vastakkain asettelussa naisten ja miesten välillä. Näissä asioissa ollaan edelleen yllättävästi hyvinkin vanhanaikaisia. Jos naiset keksivät jotain mukavaa yhdessä tekemistä, saatetaan se katsoa vain juoruiluksi ja turhanpäiväiseksi. Valitettavasti myöskin naiset tarvitsevat tukea ja vertaistaan seuraa, joskus myös ilman miehiä. Tärkeää olisi suoda yhteiset mahdollisuudet niin miehille kuin naisille vertaistuen saamiseen, on sitten kysymys järjestö- tai harrastustoiminnasta. Mukavan saunaillan tai leppoisan kokouksen jälkeen jaksaa taas puurtaa eteenpäin aivan toisenlaisin voimin. Raskaina ja haastavina aikoina voisi ajatella, että toisiamme tukien voitamme suuretkin haasteet.

Näin jouluaikaan laskeutuessamme voimme miettiä todellakin, mitä elämältäamme ja nykyhetkeltä haluamme. Näin kauniina aurinkoisena pakkaspäivänä, lumen peittäessä perinteisen hämäläisen maiseman, toivon kaikille ymmärtävää ja hyväksyvää sydäntä. Älkäämme olko kasvottomia, toisiamme ohittavia olioita, vaan se lämmin toisensa huomioiva ihminen. Pienikin hymy, lämmin halaus tai pienet sanat voivat kantella taas hyvin pitkälle eteenpäin.

Päällystön Naisten Liitto ry:n tulevaa toimintaa:

Liittokokous pidetään naisten virkistysviikonlopun yhteydessä 18. - 19.3.2016 Viking Grace -laivalla välillä Turku-Tukholma.

Perheloma Tanhuvaaran Urheiluopistolla 27.6. - 2.7.2016. Paikkoja rajoitetusti. Omavastuu 20€/vrk/aikuinen, lapset alle 17 v. ilmaiseksi. Haku päättyy 24.3.

Lisätietoja pirkko.lokinpera@kolumbus.fi

Molemmista tapahtumista löytyy tarkempia tietoja Päällystön Naisten Liitto ry:n nettisivuilta.

*Rauhallista Joulua ja
Inhimillisyyttä
Vuodelle 2016!*

Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistys 70 v

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Mika Katainen

Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistyksen vuosijuhlaa vietettiin 24.10. perinteikkäässä ympäristössä Kontiorannan varuskunnan asuntoalueella, entisellä varuskuntakerholla, mikä nykyään toimii tilausravintolana ja pitopalveluyrityksenä. Juhlat olivat samalla yhdistyksestä eläköityneiden jäsenten muistamis- ja palkitsemistilaisuus.

Tapahtuma alkoi jo hyvissä ajoin iltapäivällä, jolloin saunotettiin paikalla olevat eläkeläiset yhdistyksen puheenjohtajan kapteeni **Mika Räisänen** ja Päälystöliiton Evp-yhdistyksen puheenjohtajan luutnantti evp **Markku Virtasen** johdolla. Varsinaiseen juhlaan osallistuivat lisäksi kunniavieraina liittomme puheenjohtaja **Sakari Vuorenmaa** ja varapuheenjohtaja (RVL), kapteeni **Jyrki Juvonen** puolisoineen.

Yhdistyksen puheenjohtaja aloitti tilaisuuden tervetuloitovotuksella, ja hänen jälkeensä Sakari Vuorenmaa toi juhlaan liiton tervehdyksen.

Palkitsemisten ja muistamisen aluksi liiton puheenjohtaja luovutti Päälystöliiton ansiomitalin yliluutnantti **Tomi Salmelle**. Ansioimerkillä palkittiin yliluutnantti **Antti Könttä**, joka oli estynyt työtehtävien vuoksi. Seuraavaksi yhdistyksen puheenjohtaja luovutti kapteeni **Markku Dufvalle** yhdistyksen pöytästandaarin yhdistysten yhdistymisen eteen tehdystä työstä. Yhdistyksen pöytästandaari luovutettiin lisäksi luutnantti evp **Jarno Asikaiselle** ja kapteeni evp **Pertti Kettuselle**. Kapteeni evp **Robie Kulokivelle** luovutettiin mittatilaustyönä Kiteellä valmistetut Reino-aamutossut, joissa on Pohjois-Karjalan värit ja liiton ääriiivalogo (Robielle on aiemmin luovutettu standaari). Kapteeni Antti **Toloselle** luovutettiin yhdis-

Palkittavat potretissa. Robie Kulokivi, Pertti Kettunen, Jarno Asikainen ja Antti Tolonen

tyksen varapuheenjohtajan kapteeni **Matti Kettusen** saatesanoilla entisen Pohjois-Karjalan Rajapäälystön pöytästandaari. Yhdistyksen sisällä on herrasmiessopimuksella sovittu tietyt periaatteet siirtymäkauden palkitsemisista.

Kahvin jälkeen oli vuorossa yhdistyksen historiakatsaus. Luutnantti evp **Timo Hattunen** kertoi vaiherikkaasti ja varsin seikkaperäisesti Kontiorannan Päälystöyhdistyksen historian ja kapteeni Markku Dufva muisteli Pohjois-Karjalan Rajapäälystön

vaiheita tähän päivään saakka. Seuraavana kapteeni evp **Vilho Huuskonen** esitti mottimestari, kenraali Raappanan monologin. Vielä ennen tansseja oli vuorossa tullisirkus show, jonka esitti yhdistyksen jäsen yliluutnantti Tomi Salmi. Tanssinpyörteisiin juhlivat johdatti Varjojen Yö -yhtye, jonka toisena solistina esiintyi niin ikään yhdistyksen jäsen, yliluutnantti **Petri Peltoniemi**. Juhlissa oli, erään juhlijän sanoja mukaillakseni, vanhaa kerhoaikojen meininkiä. Otin tuon lausahduksen kohteliaisuutena.

Yhdessä vahvempina eteenpäin

Teksti: Markku Virtanen

Pohjois-Karjalan Päälystöyhdistys ry

- Perustettu 1.1.2014, jolloin yhdistyivät Kontiorannan Päälystöyhdistys ry. sekä Pohjois-Karjalan Rajapäälystö ry.
- Yhdistys vaalii molempien yhdistysten perinteitä.
- Jäseniä on tällä hetkellä 59, joista Puolustusvoimien viranhaltijoita on 27 ja Rajavartiolaituksen virassa palvelee 32 henkilöä. Yhdistyksellä on lisäksi evp-jäseninä 38 henkilöä.

Päälystöliiton Evp-yhdistys jatkaa eläkeläisten edunvalvontaa vuonna 2016, vaikka etujen parantaminen näyttää nykyisten päätösten valossa murheelliselta. Päälystöliiton Evp-yhdistyksen Perinnepäivät pidetään Santahaminassa maaliskuussa 2016. Perinnepäivien tarkempi ajankohda ja ohjelma ovat valmistelun alla. Päivien ajankohta, ohjelma, mahdolliset vuosikokoukset, ohjeet ja majoitusjärjestelyt julkaistaan Päälystölehdessä 1/2016 sekä Evp-yhdistyksen kotisivuilla. Uudet sivut löytyvät osoitteesta www.paallystoliitto.fi. Vanhat sivut ovat vielä jonkin aikaa toi-

minnassa, mutta niitä ei päivitetä. Kävijän ei tarvitse kirjautua liiton jäsenosioon, vaan Evp-yhdistyksen linkki löytyy kaikille avoimesta osiosta.

Jos tuotatte sisältöä sivuille, pitää materiaali lähettää sähköisessä muodossa allekirjoittaneella osoitteeseen markku.s.virtanen@gmail.com. Tiedoksi kaikille Päälystölehteen kuvia lähettävälle, että kännykkäkameran kuvan resoluutio ei täytä hyvän lehtikuvan vaatimuksia.

Evp-yhdistys toivottaa kaikille jäsenille ja yhteistyökumppaneille Rauhallista Joulua ja parempaa tulevaa vuotta.

EVP

KUINKA SELVIÄISIT KAIKESTA *jos jäisit yksin?*

Henkivakuutus turvaa toimeentulosi, jos jätät yksin pitämään huolta perheestäsi. Järjestösi neuvotteleman jäsenedun ansiosta saat mielenrauhaa jo muutamalla eurolla kuussa. Nyt kaikkiin uusiin Primus-henki- ja -tapaturmavakuutuksiin kuuluu lisäetuna 2000 euron Selviytymisturva, joka on lisäkorvaus kuoleman-
tapauksessa. Eiköhän hoideta asia kuntoon saman tien! Kattavimman vakuutusturvan koko perheelle saat osoitteesta

henkivakuutuskuntoon.fi

Primus on tutkitusti Suomen edullisin henkivakuutus (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn tekemä hintavertailu 11/2013). Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

Nyt
kaupan päälle
2000 €
SELVIITYMISTURVA

PLUS
K-PLUS SÄÄ IFIN VAKUUTUKSISTA

Ole huoletta. Me autamme.